

Jenni Klemettinen

YHTIÖMUODON MUUTOS AVOIMESTA YHTIÖSTÄ OSAKEYHTIÖKSI VEROTUKSEN NÄKÖKULMASTA

Case X

YHTIÖMUODON MUUTOS AVOIMESTA YHTIÖSTÄ OSAKEYHTIÖKSI VEROTUKSEN NÄKÖKULMASTA

Case X

Jenni Klemettinen
Opinnäytetyö
Syksy 2014
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma, Taloushallinto

Tekijä: Jenni Klemettinen

Opinnäytetyön nimi: Yhtiömuodonmuutos avoimesta yhtiöstä osakeyhtiöksi verotuksen näkökulmasta

Työn ohjaaja: Arja Itkonen

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Syksy 2014

Sivumäärä: 38+4

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia yritysmuodonmuutosta avoimesta yhtiöstä osakeyhtiöksi toimeksiantajayrityksessä. Tutkielman tavoitteena oli muodostaa kokonaiskäsitys yhtiömuotojen eroavaisuuksista ja selvittää, miten muutos osakeyhtiöksi käytännössä toteutetaan sekä minkälaisia vaikutuksia muutoksella on yrityksen toimintaan. Työssä haluttiin lisäksi tutkia, olisiko yritysmuodonmuutos verotuksellisesti edullisempi ratkaisu toimeksiantajayrityksessä. Työssä toimeksiantajayritys päädyttiin pitämään salassa yrittäjien toiveiden mukaisesti.

Työ toteutettiin laadullisin menetelmin tapaustutkimuksena. Työn tietoperustan muodostivat avointa yhtiötä ja osakeyhtiötä koskeva ajantasainen lainsäädäntö, kirjallisuus ja sähköiset lähteet. Työn tutkimusmenetelminä käytettiin yrittäjäomistajien haastattelua ja tilinpäätöstietojen dokumenttianalyysejä. Työssä konsultoitiin myös yrityksen kirjanpitäjää. Toimeksiantajayrityksen vuoden 2012 ja 2013 tilinpäätöstietojen pohjalta työn empiirisessä osiossa toteutettiin lisäksi avoimen yhtiön ja osakeyhtiön verotusta koskevat verolaskelmat.

Tulosten perusteella yritysmuodonmuutos osakeyhtiöksi on perusteltu ratkaisu toimeksiantajayrityksessä yrityksen toiminnan ja verotuksen kannalta. Yritysmuotojen suurimmat eroavaisuudet ilmenivät yhtiön hallinnossa, vastuunjaossa ja verotuksessa. Työssä havaittiin myös, että yritysmuodonmuutos avoimeksi yhtiöksi voidaan toteuttaa ilman veroseuraamuksia. Verolaskelmien toteutuneiden tulosten perusteella avoin yhtiö on nykyisellä tulotasolla verotuksellisesti edullisempi vaihtoehto kokonaisverorasituksen kannalta lähes kaikissa laskelmien vaihtoehtoisissa. Laskelmat osoittivat kuitenkin, että mikäli toimeksiantajayritys toimisi osakeyhtiönä, olisi palkan nostaminen yhtiöstä verotuksellisesti edullisempaa kuin osingonjako. Lisäksi laskelmat osoittivat, että osakeyhtiö muodostuu kokonaisverorasituksen kannalta edullisemmaksi vaihtoehdoksi silloin, kun osa tulosta nostetaan palkkana ja osa kevyesti huojennettuina pääomatulo-osinkoina. Tämä johtuu osin siitä, että yhtiö pystyy vähentämään osakkaalle maksetun palkan ja palkan sivukulut verotuksessaan täysimääräisenä sekä siitä että, osingonjaossa osakkaat pystyvät nostamaan osan tuloista verovapaasti. Verotuksellisten etujen voidaan olettaa myös lisääntyvän tulevaisuudessa, mikäli yrityksen liikevaihto ja -voitto kasvavat.

Asiasanat: avoin yhtiö, osakeyhtiö, yritysmuodonmuutos, yritysverotus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Economics, financial administration

Author: Jenni Klemettinen

Title of thesis: Change of the form of business from general partnership into a limited company from the point of view of taxation

Supervisor: Arja Itkonen

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2014 Number of pages: 38+4

The aim of the Bachelor's thesis was to study the change of the form of business from general partnership into a limited company. The purpose was to produce an overall outlook of the general differences between the two business entities and to clarify the process of the change of the form of business and its possible effects. The thesis also research if the change into a limited company would be profitable option for the case company in question in terms of taxation.

The thesis was conducted as a qualitative case research. The data were collected mainly from Finnish tax authority, written literature and entrepreneurs' interviews. The accountant of the firm was also consulted in the study. The theoretical framework focuses on the differences between general partnership and limited company in terms of administration, debt liability, withdrawal of funds and taxation. The empirical framework consists of the company's tax calculations as general partnership and as limited company. Calculations are based on the data collected from company's financial statements from the year 2012 and 2013.

The results suggests that overall the change of the form of business into a limited company is a justified decision in the company in question. The research show that the change can be implemented cost-efficiently and without additional payable taxes. It would be also more beneficial for the case-company and its' entrepreneurs to change its' business form into a limited company in terms of limited debt liability and income taxation. The results also indicate that as a limited company, it would be more beneficial in terms of overall taxation to withdraw salary rather than dividends from the company.

Keywords: general partnership, limited company, change of the form of business, income taxation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	AVOIN YHTIÖ	8
2.1	Avoimen yhtiön organisoituminen.....	9
2.2	Vastuun jakautuminen avoimessa yhtiössä.....	10
2.3	Avoimen yhtiön varojenjakoa.....	10
2.4	Avoimen yhtiön verotus	11
3	OSAKEYHTIÖ	13
3.1	Osakeyhtiön oraganisoituminen	13
3.2	Vastuun jakautuminen osakeyhtiössä	15
3.3	Osakeyhtiön voitonjakotavat.....	15
3.4	Osakeyhtiön verotus.....	17
4	YRITYSMUODON MUUTOS JA SEN KÄYTÄNNÖN VAIKUTUKSET TOIMEKSIANTAJAYRITYKSESSÄ.....	20
4.1	Yritysmuodonmuutoksen käytännön toimenpiteet	20
4.2	Yritysmuodonmuutoksen käytännön seuraamukset ja muutoksessa huomioitavat asiat.....	21
5	VEROLASKELMIEN LAADINTA TOIMEKSIANTAJAYRITYKSESSÄ.....	26
5.1	Lähtökohtaolettamat verolaskelmiin	26
5.2	Avoimen yhtiön verolaskelma	27
5.3	Verolaskelmat osakeyhtiössä	28
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	31
	LÄHTEET.....	36
	LIITTEET	39

1 JOHDANTO

Henkilöyritysten lukumäärä Suomessa on vähentynyt tasaisesti viime vuosikymmenen aikana osakeyhtiöiden lukumäärän vastaavasti kasvaessa. Tämä on seurausta muun muassa osakeyhtiö- ja tilintarkastuslaissa tapahtuneista uudistuksista, kuten yksityisen osakeyhtiön perustamiseen edellytetyn pääoman alentamisesta 2 500 euroon ja pakollisen tilintarkastusvelvollisuuden poistamisesta pieniltä osakeyhtiöiltä. Lisäksi myös vastuukysymykset ovat suosineet osakeyhtiön valintaa yritysmuodoksi, sillä osakeyhtiössä yrittäjä ei ole henkilökohtaisella omaisuudella vastuussa yrityksen veloista. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010, 11, viitattu 25.5.2014.)

Tämä työ on laadullisin menetelmin tehty selvitys, joka toteutetaan toiminnallisena opinnäytetyönä. Työn tavoitteena on tutkia toimeksiantajayrityksen yritysmuodon muutosta avoimesta yhtiöstä osakeyhtiöksi. Työssä pyritään selvittämään, miten yhtiömuodot eroavat toisistaan sekä mitä muutos osakeyhtiöksi käytännössä tarkoittaa toimeksiantajayrityksen kannalta. Toisaalta pyritään selvittämään, onko toimeksiantajayrityksen ratkaisu muuttaa yhtiö osakeyhtiöksi verotuksellisesti järkevä. Työssä vaihtoehtoiseksi yhtiömuodoksi valittiin osakeyhtiö toimeksiantajayrityksen toiveiden mukaisesti. Koska toimeksiantajayritys on nimenomaa pienyritys, rajattiin työn ulkopuolelle julkiset osakeyhtiöt ja niitä käsittelevä kirjallisuus.

Yritysmuodonmuutoksesta on tehty aikaisemmin paljon tutkimuksia ja opinnäytetöitä, joissa aihetta on käsitelty lukuisista eri näkökulmista. Mielenkiintoisen aiheesta tekee silti sen, ettei aikaisempien tutkimusten tuloksia ja johtopäätöksiä voida yleistää sellaisenaan yrityksestä toiseen. Lisäksi on huomioitava, että myös verotukseen tulee vuositasolla muutoksia, joilla on vaikutusta yhtiömuotojen toimintaan. Viimeisin muutos osakeyhtiön verotukseen tapahtui vuoden 2014 vaihteessa. Tällöin yhteisöveroa päätettiin alentaa 20 prosenttiin.

Toimeksiantajana työssä on avoin yhtiö. Toimeksiantajayritys on ilmoittanut haluavansa pysyä salaisena, joten työssä yrityksen tiedot salataan. Aihe opinnäytetyöhön syntyi keväällä 2014 yrityksen yhtiömiesten kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Yrityksessä on kaksi vastuunalaista yhtiömiestä, jotka omistavat yhtiön puoleksi. Yrityksen liikevaihto ja toiminta ovat kasvaneet tasaisesti vuositasolla mitattuna ja yrityksen toiminta on kannattavaa. Kasvanut liikevaihto ja vuoden vaihteessa alentunut yhteisöverotus ovat saaneet yhtiömiehet tarkastelemaan mahdollisuutta yritysmuodonmuutokseen. Tavoitteena on, että osakeyhtiönä jatkaminen olisi kannattavampaa

niin verotuksellisesti kuin toiminnallisesti entä jatkaminen nykyisellä yhtiömuodolla. Yhtiömiehillä ei ole entuudestaan tietoa yritysmuodonmuutoksesta tai sen vaatimuksista. Opinnäytetyön tarkoituksena on vastata tähän tarpeeseen. Opinnäytetyö tarjoaa tietoa yhtiömiehille sekä yritysmuotojen eroavaisuuksista että yritysmuodon muutoksen vaikutuksista yhtiön toimintaan ja verotukseen. Näin ollen se osaltaan auttaa yrityksen toiminnan suunnittelua tulevaisuudessa. Koska toimeksiantajayritys on nimenomaa pienyritys, ei työssä tarkastella lainkaan julkisia osakeyhtiöitä tai niitä käsittelevää kirjallisuutta.

Työn toinen ja kolmas luku käsittävät teoriaosuuden. Teoriassa käsitellään yritysmuotojen perustamiseen, hallinnointiin, vastuunjakoon, varojen nostoon ja verotukseen liittyviä kysymyksiä. Työn neljännessä luvussa kuvataan yritysmuodonmuutosta ja sen edellytyksiä sekä seurauksia käytännössä. Tarkastelussa pyritään kiinnittämään huomiota erityisesti asioihin, jotka ovat toimeksiantajayrityksen kannalta merkittäviä. Työn viides luku käsittää työn empiirisen osion. Tässä yhteydessä tutkitaan avoimen yhtiön ja osakeyhtiön kokonaisverorasitusta valituissa lähtökohtatilanteissa. Tutkimusaineistona käytetään toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstietoja vuosilta 2012 ja 2013. Julkaistavissa laskelmissa on käytetty kerrointa. Työn kuudes luku tarkastelee saatujen tuloksien pohjalta tehtyjä johtopäätöksiä. Työn viimeisessä osiossa käydään läpi opinnäytetyön toteutus ja tuodaan ilmi johtopäätösten perusteella syntyneet jatkotutkimusaiheet.

2 AVOIN YHTIÖ

Avoim yhtiö on henkilöyhtiö, jonka toiminta perustuu yhtiömiestensä yhteistoimintaan. Yhteistoinnilla tarkoitetaan, että yhtiömiehet harjoittavat elinkeinotoimintaan yhdessä jonkin taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi. Toiminnan päämääränä voi olla joko yhtiömiesten taloudellisen edun tavoittelu eli voiton tuottaminen tai jokin muu yhteinen taloudellinen toiminta. Yhtiömiehiä avoimessa yhtiössä voi olla vähintään kaksi tai useampi luonnollinen henkilö tai yritys. (Villa 2013, 30, 78.)

Avoim yhtiö syntyy yhtiösopimuksella. Sopimus astuu voimaan heti, kun kaikki yhtiömiehet ovat sen hyväksyneet. Näin ollen yhtiö on oikeuskelpoinen jo ennen yhtiösopimuksen rekisteröintiä kaupparekisteriin. Vastuunalaisten yhtiömiesten on kuitenkin tästä huolimatta aina tehtävä perustamisilmoitus kaupparekisteriin ennen kuin elinkeinotoiminta voidaan aloittaa, vaikkakin rekisteröinti lähinnä vain toteaa yhtiön olemassaolon. (Villa 2013, 76 - 77.)

Avoimen yhtiön yhtiösopimus voi olla kirjallinen tai suullinen sopimus. Laissa ei ole erikseen sopimukselle määrättyjä vähimmäisehtoja, joten yhtiömiehet voivat melko laajasti sopia sen sisällöstä. Vähimmäisehtona on, että sopimuksesta käy ilmi yhtiön toiminimi, kotipaikka, harjoitettu toiminta ja sen tarkoitus sekä sopimuksen osapuolet eli vastuunalaiset yhtiömiehet. Sopimuksen on myös oltava päivätty. Sopimuksesta voi käydä ilmi myös muita asioita, kuten osapuolten yhtiöön sijoittamat mahdolliset yhtiöpanokset. Yhtiöpanos voi olla yhtiölle toimitettava rahallinen suoritus. Erillisen pääomapanoksen suorittaminen ei ole yhtiön perustamisen kannalta kuitenkaan välttämätöntä. Vaihtoehtoisesti yhtiöpanos voi perustua kokonaan esimerkiksi yhtiöön sijoitettuun muuhun omaisuuteen tai yhtiömiesten työsuoritukseen. Mikäli yhtiömiehet kokevat tarpeelliseksi, voivat he yhtiösopimuksen ohella lisäksi laatia erillisen osakassopimuksen. Osakassopimuksella voidaan tarkemmin sopia asioista, jotka eivät jo käy ilmi yhtiösopimuksesta. Osakassopimuksella voidaan esimerkiksi määrittää yhtiömiesten keskinäisiä suhteita tarkemmin yhtiössä. (Airaksinen & Jauhiainen, 2014, Yritysmuodot, Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, Perustaminen ja yhtiösopimus, Yhtiösopimus, viitattu 2.11.2014.)

2.1 Avoimen yhtiön organisoituminen

Avoimen yhtiön ei tarvitse organisoitu erikseen pakottavien säädösten mukaisesti. Tästä seuraa, että avoimen yhtiön toiminnan lähtökohtana on laaja sopimisvapaus ja yhtiömiesten hallintovaltuutus. Sopimisvapaudella tarkoitetaan, että yhtiömiehet saavat varsin laajasti päättää siitä, miten asiat järjestetään yhtiön sisällä. Yhtiön hallinto pohjautuu täten käytännössä vastuunalaisten yhtiömiestensä varaan. Hallintovaltuutus puolestaan tarkoittaa yhtiömiesten oikeutta toimia yksin yhtiön lukuun ja yhtiön nimissä. Käytännössä yhtiömies voi hoitaa yhtiön asioita ja solmia sopimuksia ilman toisen yhtiökumppanin suostumusta. Tämä etu on henkilökohtainen eikä sitä voi siirtää toiselle henkilölle. Jokaisella yhtiömiehellä on myös oikeus edustaa yhtiötä. Näitä edellä mainittuja oikeuksia voidaan osin rajoittaa erinäisin sopimuksin tai käyttämällä hyväksi yhtiömiehen kielto-oikeutta. Kielto-oikeus on yhtiömiehen oikeus estää muita yhtiökumppaneita tekemästä jotakin toimenpidettä tai päätöstä, mikäli hän katsoo sen olevan tarpeellista. Tämän lisäksi sellaiseen toimeen, joka on yhtiön tarkoituksen vastainen tai joka ei kuulu yhtiön toimialaan, on saatava kaikkien yhtiömiesten suostumus. Toisinaan kaikkien suostumusta ei kuitenkaan tarvita. Tällaisissa tapauksissa muiden yhtiökumppaneiden lupaa ei välttämättä ole saatavilla tai käsiteltävän asian tulee olla luonteeltaan kiireellinen ja välttämätön. (Villa 2013, 91 - 93, 102 - 103; AKYL 389/1988 2:2-3 & 3:1 §.)

Huolimatta siitä, että henkilöyhtiölaki ei velvoita yhtiömiehiä valitsemaan yhtiöön pakollisia hallintoelimiä, voivat yhtiömiehet erillisellä sopimuksella jakaa työtä ja vastuuta yhtiömiesten kesken. Jakoperusteena voidaan käyttää esimerkiksi yhtiömiesten koulutusta tai kokemusta. Yhtiömiehet voivat myös kieltää yksittäistä henkilöä osallistumasta yhtiön hallintoon näin halutessaan. Lisäksi yhtiöön voidaan valita toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on yhtiön päivittäisten asioiden hoito. (Villa 2013, 106; AKYL 389/1988 2:4 §.) Toimeksiantajayrityksessä yhtiömiehet ovat päättäneet jakaa yhtiön hallinnollisia tehtäviä vuorovuosittain. Yhtiömiehet ovat lisäksi jakaneet yhtiön sisäistä työnjakoa erillisellä sopimuksella koskien yhtiön juoksevien asioiden hoitoa. Yhtiömiehet ovat muun muassa sopineet keskenään kumpi hoitaa ostotilausten tekemisen ja kumpi palkanmaksun yhtiössä. Kaikki päätökset on tehty yrityksessä silti aina keskinäisessä yhteisymmärryksessä. (Toimeksiantajayrityksen yhtiömies, haastattelu 1.9.2014.)

2.2 Vastuun jakautuminen avoimessa yhtiössä

Avoimessa yhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiöstä henkilökohtaisesti. Vastuu ei tarkoita ainoastaan yhtiömiehen rahallista vastuuta yhtiön veloista vaan vastuuta yhtiön tekemistä kaikista sitoumuksista, kuten tavaran tai palvelun toimittamisesta. Koska vastuu on henkilökohtainen, on velkojilla oikeus periä yhtiön velkoja suoraan yhtiömieheltä. Yhtiömiehen vastuu ei toisaalta pääty välittömästi hänen yhtiöstä eroamiseen. Eronkin jälkeen yhtiömies vastaa edelleen tekemistään sitoumuksista sekä mahdollisesti eron jälkeen yhtiössä syntyneistä velvoitteista, mikäli velkoja ei ole ollut tietoinen hänen eroamisestaan. Velkavastuu kaikista velvoitteista päättyy vasta, kun yhtiömiehen ero on merkitty kaupparekisteriin ja asiasta kuulutettu kaupparekisterilehdessä. (Airaksinen & Jauhiainen, 2014, Yritysmuodot, Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, Velkavastuu, Vastuunalaisen yhtiömiehen velkavastuu, viitattu 2.11.2014; AKYL 389/1988 1:1 & 4 §.)

Henkilöyhtiölaki sisältää erikseen säädöksen yhtiömiesten vahingonkorvausvelvollisuudesta. Avoimessa yhtiössä vahingonkorvausvelvollisuus koskee kaikkia yhtiömiehiä sekä mahdollista toimitusjohtajaa tilanteissa, joissa he ovat asemansa perusteella ja omilla toimillaan aiheuttaneet vahinkoa yhtiölle. Vahinkojen tulee olla tällöin tahallisia tai huolimattomuudesta johtuvia. (AKYL 389/1988 2:12§.)

2.3 Avoimen yhtiön varojenjak

Yhtiömiehet voivat nostaa tuloja avoimesta yhtiöstä joko palkkana, palkkiona tai luontaisetuina tilikauden aikana. Silloin, kun yhtiömiehille maksetaan palkkaa tai palkkiota, on palkkion perusteena oltava joko yhtiömiehen yhtiön hyväksi tekemä työ tai yhtiön tehtävien hoitamisen yhteydessä syntyneet muut kulut. Yhtiömiehelle voidaan maksaa myös luontaisetuja ja kilometrikorvauksia. Jotta yhtiömielle voidaan maksaa kilometrikorvaukset, on hänen silti toimitettava matkoista asianmukaiset matkalaskut. (Siikarla 2003, 213 – 214; AKYL 389/1988 2: 7 - 8§.)

Avoimessa yhtiössä yhtiömiehille vahvistetaan lisäksi vuosittain heidän osuus tilikauden voitosta. Yleensä voitto, kuten tappiokin, jaetaan yhtiömiesten kesken, ellei jaosta ole toisin sovittu. Voitto-osuuksia ei voida jakaa ennen kuin tilinpäätös on laadittu. (Villa 2013, 144.)

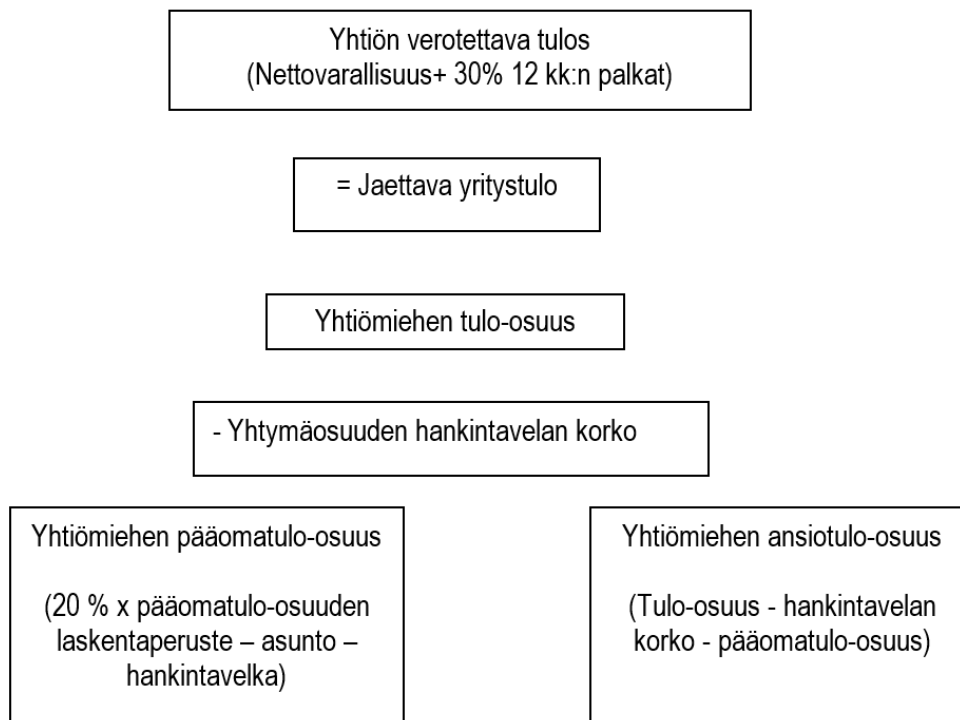
2.4 Avoimen yhtiön verotus

Avoim yhtiö on elinkeinoyhtymä, jonka verotettava tulos verotetaan yhtiömiesten henkilökohtaisena tulona. Verotuksellisesti katsottuna avoin yhtiö ei näin ollen ole itse yhtiönä verovelvollinen. Avoimen yhtiön verotettava tulo muodostuu kolmesta eri tulolähteestä. Näitä ovat muun muassa elinkeinotoiminnan, maatalouden ja elinkeinotoimintaan kuulumattoman toiminnan eli henkilökohtaisten tulojen tulolähde. Henkilökohtaisten tulojen tulolähde voi sisältää muun muassa yhtiön omistamasta kiinteistöstä saadut vuokratulot. Ennen kuin verotettava tulo jaetaan yhtiömiesten kesken, vähennetään verotettavasta tulosta yhtiölle vahvistettu tappio. Eri tulolähteille vahvistetut tappiot vähentää kunkin tulolähteen tulosta seuraavan kymmenen verovuoden aikana. Tappioita ei näin ollen vähennetä missään vaiheessa itse yhtiömiesten tulo-osuuksista. Yhtiömiesten verotettavaksi tuloksi ei lasketa myöskään heidän verovuoden aikana yhtiöstä tekemiä yksityisottoja. (Ossa 2011, 182 - 184.)

Yhtiön verotettavan tulo jaetaan avoimessa yhtiössä yhtiömiesten pääoma- ja ansiotuloksi yhtiön nettovarallisuuden perusteella. Käytännössä nettovarallisuus tarkoittaa yhtiön taseessa ilmoitettujen varojen ja velkojen erotusta. Yhtiön varoja ovat muun muassa yhtiön käyttö -, vaihto -, sijoitus- ja rahoitusomaisuus sekä muu sellainen omaisuus ja pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa. Yhtiön velkoja ovat vastaavasti taseen vieraan oman pääoman erät. Velkaa eivät ole näin ollen oman pääoman erät, rahastot tai muut avoimen yhtiön tekemät varaukset. Varoihin ja velkoihin ei lasketa laskennallisia verosaamisia tai verovelkoja. Varoihin ei sisälly myöskään lainasaamisia yhtiömiehiltä. Lisäksi avoimen yhtiön varoihin ei lasketa mukaan henkilökohtaisen tulolähteeseen kuuluvia varoja tai velkoja. (ArVL 1142/2005 2 & 15 §.)

Jaettavan tulon perusteena voi olla erikseen määritetyt yhtiömiesten osuudet tulosta. Jako-osuudet voi olla määritelty erikseen yhtiösopimuksessa esimerkiksi prosenttilukuina tai euromääräisenä korvauksena. Jako voidaan tehdä myös yhtiömiesten keskinäisen sopimuksen mukaan. (Ossa 2011, 184.) Toimeksiantajayrityksessä suuremman työpanoksen tehnyt yrittäjäosakas nostaa työpanostaan vastaavan korvauksen yleensä verovuoden lopussa ensin voitto-osuudesta ennen voiton lopullista jakoa yhtiömiesten kesken. Lähtökohtana on, että yhtiömiehen verotettavan tulon pääomatulo-osuus on 20 prosenttia yhtiön edellisen verovuoden nettovarallisuudesta. Nettovarallisuuteen avoimessa yhtiössä lasketaan 30 prosenttia 12 kuukauden aikana maksetuista veronalaisista palkoista. Tulosta ylijäävä osuus on aina ansiotuloa. Jos nettovarallisuus on negatiivinen, yhtiömiesten koko tulo-osuus verotetaan ansiotulona. Huomioitavaa on, että mikäli

yhtiössä syntyy henkilökohtaisen tulolähteen tuloa tai käyttöomaisuuskiinteistöjen ja – arvopapereiden myyntivoittoa, ovat ne aina yhtiömiesten pääomatuloa. Yhtiön nettovarallisuudesta ja verotettavasta tulosta voidaan tehdä myös osakaskohtaisia vähennyksiä. Yhtiömiesten nettovarallisuudesta vähennetään lähtökohtaisesti yhtiön varoihin kuuluva asunto, jota yhtiömies on käyttänyt asuntonaan sekä hänen mahdollinen yhtiö-osuuden hankintaa varten ottama velka. Yhtiömiesten osuudesta yhtiön verotettavaan tuloon vähennetään vastaavasti tämän hankintavelan korko (katso kuvio 1). (Tomperi 2009, 37 - 40; Ossa 2011, 186 - 189.)

KUVIO 1. Henkilöyhtiön verotettava tulo (Mukaillen Tomperi 2009, 42)

Vuonna 2014 pääomatuloista maksetaan veroa valtiolle 30 prosenttia silloin, kun yhtiön tulo on enintään 40 000 euroa. Rajan ylittävältä osasta maksetaan veroa 32 prosenttia. Ansiotulo-osuudesta puolestaan maksetaan valtionveroa valtion vuosittain vahvistaman tuloveroasteikon mukaisesti (katso Verohallinto 2013a, Valtion tuloveroasteikko 2014). Ansiotuloista maksetaan myös lisäksi kunnallis- ja kirkollisveroa sekä sairasmaksut (Tomperi 2009, 22.)

3 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiön on yhtiö, jonka perustamiseen vaaditaan vähintään yksi luonnollinen henkilö tai yritys, toisin kuin avoimessa yhtiössä, jossa yhtiömiehiä oli oltava vähintään kaksi. Lisäksi osakeyhtiön perustamiseen vaaditaan vähintään 2 500 euron pääoma. (Villa 2013, 197.)

Osakeyhtiö voidaan laatia kirjallisella perustamissopimuksella, jossa osakkeenomistajat sopivat yhtiön toiminnan keskeisistä asioista ja toiminnan yleisestä järjestämisestä. Jotta yhtiö voidaan rekisteröidä kaupparekisteriin, on yhtiön ensin täytettävä osakeyhtiölaissa säädetyt määräykset. Vähimmäisehtojen mukaan perustamissopimuksesta on käytävä ilmi sopimuksen päivämäärä, osakkeenomistajat ja heidän merkitsemänsä osakkeet, osakkeesta yhtiölle maksettava sovittu määrä eli osakkeen merkintähinta, osakkeiden maksuaika ja yhtiön hallituksen jäsenet. Tarvittaessa sopimuksessa ilmoitetaan myös yhtiön tilintarkastaja(t), yhtiön toimitusjohtaja ja hallintoneuvoston jäsenet tai nimetään hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtaja. Vähimmäisehtojen mukaisesti perustamissopimuksen osaksi tai sen liitteeksi on lisäksi laadittava yhtiöjärjestys, josta käy ilmi vähintään yhtiön toiminimi, kotipaikkana oleva Suomen kunta sekä toimiala. (Kukkonen 2010, 49 - 50; OYL 624/2006 2:1-2 § & 2:3 §.)

Perustamissopimuksen laatimisen ohella on lisäksi huolehdittava, että kaikista osakkaiden merkitsemistä osakkeista on kokonaisuudessaan suoritettu maksu, jotta yhtiö voidaan rekisteröidä kaupparekisteriin. Yleensä merkintähinta maksetaan rahana, mutta se voidaan maksaa myös kokonaan tai osittain muuna omaisuutena. Varsinaisesti osakeyhtiö syntyy ja siitä tulee toimivaltainen kuitenkin vasta rekisteröinnin myötä eli kun yhtiö merkitään kaupparekisteriin. Rekisteröinti on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta tai yhtiön perustaminen raukeaa. (Villa 2013, 220 - 221, 224).

3.1 Osakeyhtiön oraganisoituminen

Osakeyhtiön hallinnosta, johdon järjestäytymisestä ja edustamisesta on säädetty tarkemmin osakeyhtiölain viidennessä ja kuudennessa luvussa. Kaikki säännökset eivät ole pakottavia, vaan osakkaat voivat sopia asioista keskenään myös toisin (Koski ja Sillanpää 2013, luku 6, viitattu 15.10.2014).

Osakeyhtiöllä on oltava yhtiökokous ja hallitus, jossa on vähintään yksi varsinainen jäsen ja hänelle valittu varajäsen. Toimitusjohtaja ja hallituneuvosto sekä tilintarkastaja muodostavat yhtiön muut toimielimet. Näiden valitseminen on vapaaehtoista. Tilintarkastajaa ei muun muassa tarvitse olla yhtiöissä, joilla ei ole tilintarkastuspakkoa. Tämä koskee yhtiöitä, jotka täyttävät tilintarkastuslain vähimmäisehdot. (Villa 2013, 254 - 255.) Toimeksiantajayrityksen tapauksessa perustettavassa osakeyhtiössä on tarkoitus olla alussa vain laissa määrätyt pakolliset toimielimet. Tämän takia muita toimielimiä ei tässä yhteydessä käsitellä tarkemmin.

Yhtiökokouksella on ylin päätösvalta osakeyhtiössä. Pääsääntönä voidaan pitää, että yhtiökokouksen vastuulle kuuluvat yhtiön asiat, jotka on erikseen sille määrätty osakeyhtiölaissa tai yhtiöjärjestyksessä. Hallituksen vastuulle jäävät tällöin asiat, joista ei yhtiökokouksessa tai muissa hallintoelimissä päätetä. Vallan jako hallituksen ja yhtiökokouksen kesken ei kuitenkaan ole ehdoton vaan toimivallasta voidaan sopia myös toisin esimerkiksi yksimielisten osakkaiden päätöksellä lainkaan ilman yhtiökokousta. (Villa 2013, 255.)

Huolimatta siitä, että päätöksistä voidaan sopia pitämättä yhtiökokousta, on OYL:n (624/2006 5:3:1§) mukaan varsinainen yhtiökokous kuitenkin aina pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Laissa on lisäksi myös määrätty erikseen ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämisestä, mikäli tarve niin vaatii. Kokoukseen ovat tervetulleita kaikki yhtiön osakkeenomistajat niin halutessaan. Yhtiökokouksessa vahvistetaan yhtiön tilinpäätös, päätetään voitonjaosta ja johdon vastuuvapaudesta sekä valitaan hallitus ja tilintarkastaja. Päätöksenteko kokouksessa tapahtuu lähtökohtaisesti kolmella eri tavalla: ääntenenemmistöllä, määräenemmistöllä tai vaaleilla. Näistä yleisin on ääntenenemmistö eli enemmistön mielipide. Silloin kun, äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. (Villa 2013, 257 - 259, 268, 270.)

Osakeyhtiöllä on oltava myös hallitus. Hallituksella on yhtiössä yleistoimivalta. Tällä tarkoitetaan, että hallitus päättää yhtiön toiminnasta ja hallinnosta. Nämä hallituksen tehtävät käsittävät muun muassa yhtiön johdon valvonnan, toimitusjohtajan erottamisen ja nimittämisen ja yhtiön sekä riskienhallinnan tavoitteiden hyväksymisen. Edellä mainittujen lisäksi hallitus varmistaa lähtökohtaisesti, että kirjanpito ja talousasiat ovat asianmukaisesti järjestetty ja että yhtiökokouksen päätökset toteutetaan. (Villa 2013, 273 - 274; Koski ja Sillanpää 2013, luku 6, Hallituksen toiminta, Yleistoiminta, viitattu 15.10.2014.)

3.2 Vastuun jakautuminen osakeyhtiössä

Hallinnon eriytymisen ohella yksi osakeyhtiön ominaispiirre on vastuun eriytyminen. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiön oikeudet ovat erillään omistajien oikeuksista ja velvollisuuksista. Yhtiöllä on näin ollen omien itsenäisten oikeuksiensa ja velvoitteidensa ohella myös oikeus määrätä ja vastata asioista. Yhtiö voi muun muassa omistaa omia varoja ja solmia sopimuksia tai olla asianomistajana tuomioistuimessa. Nämä oikeudet astuvat voimaan yhtiön rekisteröinnin yhteydessä. Tässä yhteydessä myös sellaisista toimista aiheutuneet velvoitteet siirtyvät yhtiön vastuulle, joista on maininta perustamissopimuksessa ja jotka on tehty enintään vuosi ennen perustamissopimuksen laatimista. Tästä seuraa, että rekisteröinnin jälkeen yhtiön solmimilla sopimuksilla tai muilla toimilla ei lähtökohtaisesti ole suoria vaikutuksia henkilökohtaisesti osakkeenomistajille, sillä yhtiön velkoja ei voi saattaa heitä henkilökohtaiseen vastuuseen yhtiön tekemistä sopimuksista. (Villa 2013, 201 - 202; OYL 625/2006, 1:2:2 §.)

Rekisteröinnin yhteydessä voimaan astuva vastuun erillisyyden käsite on näin ollen merkittävä. Osakkaan vastuu voi olla toki laajempi, mikäli hän itse vapaaehtoisesti menee vastuuseen yhtiön sitoumuksista takaamalla tai antamalla pantin yhtiön velasta. Osakeyhtiössä yhtiömiehet ovat myös vastuussa sellaisista toimista, jotka on tehty ennen yhtiön rekisteröintiä tai joista ei ole mainintaa perustamissopimuksessa. Tällöin heidän vastuu näistä toimista jatkuu niin pitkään, kunnes yhtiö erillisellä sopimuksella siirtää vastuun itselle ja velkojat tähän suostuvat (Villa 2013, 202; Kukkonen 2010, 53.)

Osakkeenomistajien vastuu ja taloudellinen riski on yleisesti vähäisempi verraten esimerkiksi henkilöyhtiöön. Lähtökohtaisesti osakkaiden vastuu rajoittuu osakeyhtiössä vain siihen rahamäärään asti, jonka he ovat sijoittaneet yhtiöön. Toimeksiantajaryityksessä osakkaat vastaavat osakeyhtiön sitoumuksista ensisijaisesti vain sijoittamansa pääoman verran, sillä yhtiöllä ei ole tällä hetkellä tarvetta tai halua laajentaa toimintaansa liiketaloudellisiin toimiin, jotka vaatisivat esimerkiksi velan ottamista. (Toimeksiantajaryityksen yhtiömies, haastattelu 1.9.2014.)

3.3 Osakeyhtiön voitonjakotavat

Osakeyhtiössä yhtiön varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille joko rahana tai muuna rahallisesti käypänä omaisuutena. Käytännössä osakkeenomistaja voi valita, nostaako hän yrityksen tuottaman tulon yhtiöstä osinkoina, palkkana, palkkaan rinnastettavissa olevina muina etuuksina, vuok-

ra- ja korkotuloina vai myyntivoittona. Vaihtoehtoisesti osakas voi nostaa myös yhtiöstä rahalainaa eli osakaslainaa. Näistä normaaleista voitonnostotavoista osakeyhtiölaissa säädellään tarkemmin ainoastaan osingonjakoa ja luovutusvoittoa. Lain mukaan yhtiö voi jakaa varoja osakekehenomistajille myös vapaan oman pääoman rahastosta, osakepääomaa alentamalla sekä omia osakkeita hankkimalla ja lunastamalla. Varoja voidaan myös jakaa osakkaille, kun yhtiön toiminta päätetään lopettaa. (Kukkonen 2010, 137 - 138,140 - 141.) Seuraavassa käsitellään kuitenkin vain tavanomaiset osakkaan tulonnostovaihtoehdot osakeyhtiössä.

Palkanmaksu osakeyhtiössä edellyttää työntekoa, joten se on mahdollista vain silloin, kun osakas työskentelee omistamassaan yhtiössä. Palkkaa ovat muun muassa kaikenlainen työsuhteessa saatu palkka, palkkio, etuus tai muu korvaus. Tämän lisäksi palkaksi luetaan myös luontaisedut kuten auto-, asunto-, ravinto- ja puhelinetu. Silloin, kun osakkaalle maksetaan palkkaa, voi hän vapaasti valita, kuinka usein tai millä perusteella palkka nostetaan. Mikäli osakas ei nosta palkkaa, voidaan hänelle silti maksaa laadittujen matkalaskujen pohjalta erilaisia verottomia korvauksia. Näitä ovat esimerkiksi kilometrikorvaukset, kokopäivä- tai osapäiväraha ja muut työstä aiheutuneet matkakustannukset. (Viitala 2014, 89 - 90; Kukkonen 2010, 91, 202.) Mikäli osakas ei halua nostaa palkkaa, voi hän myös nostaa tuloja yhtiöstä muulla tavoin. Yhtenä vaihtoehtona on, että osakas ottaa rahalainaa yhtiöstä rahoittaakseen omia menojaan. Tällaista rahalainaa kutsutaan osakaslainaksi, kun osakkaan tai hänen välittömän perheenjäsenen omistus- tai äänimääräosuus yhtiön osakkeista on vähintään kymmenen prosenttia. (Viitala 2014,107.)

Osakaslainan ja palkannoston lisäksi osakas nostaa varoja yhtiöstä osinkoina. Osingonjaosta, kuten muusta osakeyhtiölaissa säädetyistä varojenjaosta, päätetään yleensä hallituksen kokoon kutsumassa yhtiökokouksessa. Voitonjaon on myös perustuttava ensisijaisesti vahvistettuun tilinpäätökseen. Toisaalta osingonjako on mahdollista toteuttaa kesken tilikauden siihen mennessä kertyneen tuloksen jakamisena osakkaille niin sanottuna väliosinkona. Väliosingon jakaminen edellyttää kuitenkin, että yhtiössä suoritetaan välitilinpäätös. (Kukkonen 2011, 141 - 143.)

Osakeyhtiössä osingonjakoa ei voida suorittaa ilman, että otetaan huomioon osakeyhtiölaissa säädetyt ehdot. Voitonjakoa rajoittavat osaltaan taseen vapaa oma pääoma, osaltaan yhtiön maksukyky. Tämä tarkoittaa, että ennen varojenjakoa on aina varmistettava, että yhtiön selviytyy veloistaan osingonjaon jälkeenkin. Yhtiö voi jakaa käytännössä koko vapaan oman pääoman näin halutessaan. Vapaata omaa pääomaa ovat sijoitetun vapaan pääoman rahasto, edellisten tilikausien ja kuluvan tilikauden voitto (tai tappio). Yleensä osingonjako suoritetaan kertyneistä voittova-

roista. Silloin kun, yhtiössä on jaettu välisosinkoa, on jaettava tulo luonnollisesti pienempi. Ennen lopullista osingonjakopäätöstä, on tarkasteltava yhtiön taloudellista tilannetta tilinpäätöksen pohjalta laadittujen lukujen perusteella sekä varmistettava, että yhtiön taloudellinen tila ei ole muuttunut merkittävästi tilinpäätöksen laatimisen jälkeen. Toisaalta yhtiön varojenjaon edellytyksenä on myös se, että yhtiö läpäisee maksukykyisyystestin. Tämä tarkoittaa, että hallituksen on varojenjaosta päätettäessä varmistettava, ettei jaosta aiheudu yhtiössä maksukyvyttömyyttä. (Kukkonen 2010, 141 - 142; Viitala 2014, 35 - 36.)

3.4 Osakeyhtiön verotus

Tarkasteltaessa osakeyhtiön verotusta on tärkeää huomioida, että osakeyhtiö ja osakkeenomistajat ovat toisistaan erillisiä subjekteja. Tämän seurauksena yhtiötä ja sen osakkaita verotetaan eri säännösten mukaan. Osakeyhtiön tulos verotetaan yhtiön tulona. Näin ollen, toisin kuin avoimessa yhtiössä, yhtiön verotuksella ei ole suoranaista vaikutusta toimeksiantajayrityksessä osakkaiden henkilökohtaiseen verotukseen, sillä yhtiö on omistajistaan erillinen organisaatio. Osakeyhtiön verotettava tulo käsittää niin elinkeinotoiminnan, maatalouden ja henkilökohtaisen tulolähteen tulot, vastaavalla tavoin kuten avoimessa yhtiössäkin. Mikäli eri tulolähteissä on syntynyt tappiota, voidaan nämä tappiot vähentää kunkin tulolähteen tulosta myös seuraavien kymmenen verovuoden kuluessa. Tässäkin tapauksessa tappio rasittaa vain ja ainoastaan osakeyhtiötä, ei osakkaita. Vuonna 2014 osakeyhtiö maksaa tällä hetkellä saamastaan tulosta veroja kiinteän 20 %:n verokannan mukaan. (Verohallinto 2013b, viitattu 26.9.2014.)

Osakeyhtiössä osakkaan henkilökohtainen verorasitus riippuu, siitä miten hän nostaa tuloa yrityksestä. Tässä yhteydessä käsitellään tarkemmin osakeyhtiön ja osakkeenomistajien verotusta silloin, kun osakkaat nostavat tulonsa yhtiöstä palkkana sekä osakkeenomistajan verotusta silloin, kun tulo nostetaan listaamattomasta yhtiöstä saatuna osinkona. Tämä rajaus tehdään ajatellen toimeksiantajayrityksen tarpeita. Toimeksiantajayrityksessä osakkaat nostavat tulonsa osinkoina tai palkkana.

Mikäli yhtiö maksaa palkkaa osakkaalle, verotetaan palkka osakkaan ansiotulona. Tällöin saatua ansiotuloa verotetaan vuosittain vahvistettavan tuloveroasteikon mukaisesti (Viitala 2014, 91). Lisäksi osakkaalle maksettavasta palkasta työnantaja pidättää ennakkopidätyksen ja muut työnantajan palkan sivukulut osakkaan yhtiössä olevan aseman mukaisesti. Periaatteena on, että

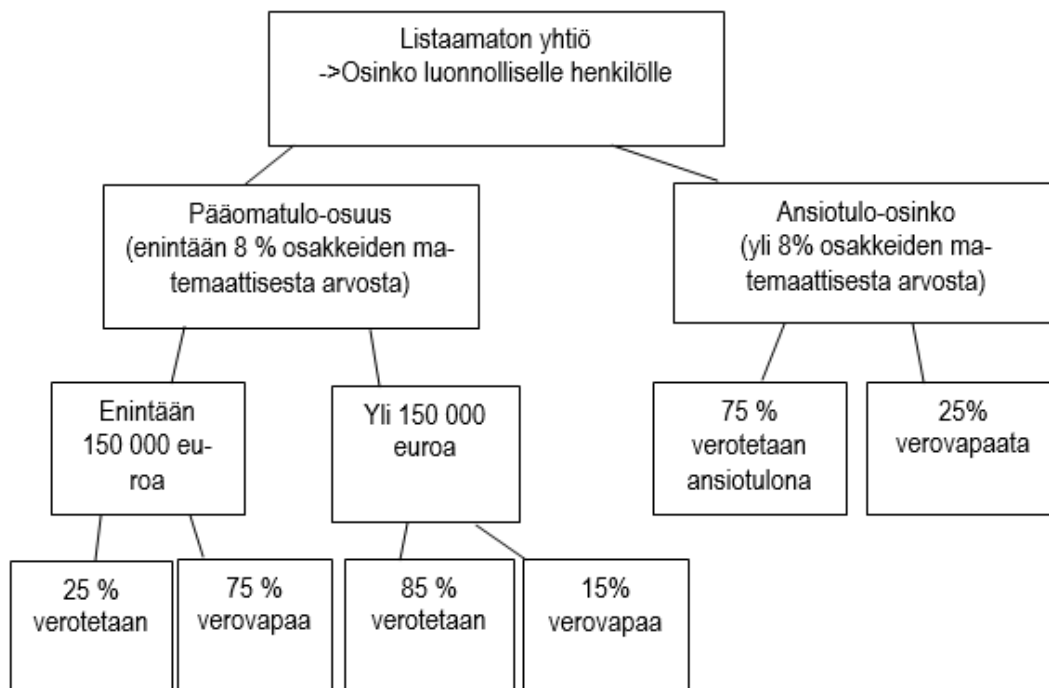
palkasta vähennetään kaikilta aina työnantajan sairausvakuutusmaksu eli sosiaaliturvamaksu. Vuonna 2014 sosiaaliturvamaksun suuruus on 2,14 prosenttia. YEL-vakuutuksen piiriin kuuluvien osakkaiden palkasta vähennetään käytännössä vain sosiaaliturvamaksu. Näin meneteltäisiin myös toimeksiantajayrityksessä. YEL - vakuutuksen piiriin kuuluvalla osakkaalla tarkoitetaan yhtiössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilöä, joka omistaa yksin yli 30 prosenttia tai yhdessä perheenjäsenen kanssa yli puolet yhtiön osakepääomasta tai äänimäärästä. Muut kuin edellä mainitut osakkaat kuuluvat TyEL - vakuutuksen piiriin. TyEI - osakkailta pidätetään palkan muina sivukuluna myös työttömyysturvamaksu, tapaturmavakuutusmaksu sekä TyEI - eläkevakuutusmaksu. Vuonna 2014 TyEI - osakkaan työnantajan maksamat sivukulut ovat noin 22 prosenttia maksetuista palkoista. (Sama 2014, 94 - 96.) Osakkaan palkan verotukseen vaikuttavat palkan sivukulujen ohella, osakkaan muut ansiotulot ja ansiotuloista tehtävät vähennykset kuten tulohankkimisvähennys ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennys (Kukkonen 2010, 200).

Tässä yhteydessä on huomioitava, että palkanmaksu vaikuttaa osakeyhtiössä yhtiön verotukseen. Palkat ja palkoista maksettavat sivukulut ovat yhtiölle vähennyskelpoinen menoerä verotuksessa, joten palkanmaksulla voidaan pienentää yhtiön verotettavaa tuloa ja maksamia veroja. (Viitala 2014, 90.)

Yhtiö voi jakaa osakkaalle varojaan normaalina voitonjakona eli osinkoina kuten luvussa 3.3. todettiin. Jaettava osinko verotetaan tällöin osin kahteen kertaan. Ensin yritys maksaa tuloveron, jonka jälkeen jaettava tulo-osuus verotetaan osakkaan pääomana ja ansiotulona. Maksettava pääomatulovero ja ansiotulovero määräytyvät yhtiön nettovarallisuuden ja osakkeen matemaattinen arvon perusteella. Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan edellisen tilikauden taseesta lasketun nettovarallisuuden perusteella, eli osingon nostettavissa olovuotta edeltäneestä taseesta. Matemaattinen arvo saadaan, kun nettovarallisuus jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Tällä tarkoitetaan osakkeita, jotka eivät ole yhtiön omia tai yhtiön itselle ostamia. Käytännössä tästä seuraa se, että mikäli yhtiö omistaa kaikki osakkeensa itse, osakkeen matemaattinen arvo on yhtä kuin yhtiön nettovarallisuus. Osakeyhtiössä yhtiön nettovarallisuus saadaan vastaavasti arvostamislaisilla määritetyllä tavalla, vastaavalla tavoin kuten avoimessa yhtiössäkin. Erona on, että osakeyhtiön nettovarallisuuteen ei lasketa mukaan 30 prosenttia 12 kuukauden aikana maksetuista veronalaisista palkoista. Toisaalta osakeyhtiön nettovarallisuuteen lasketaan mukaan yhtiön kaikkien eri tulolähteiden tulo. (Viitala 2014, 48 - 49.) Ennen osakkaan tulo-osuuden selvittämistä, voidaan osakkeen matemaattisesta arvosta tehdä myös

osakaskohtaisia vähennyksiä. Vähennyksiin luetaan YEL-osakkaan käyttämä asunto, silloin kun asunto on yhtiön omistuksessa sekä osakkaan yhtiöstä ottama rahalaina. (Sama 2014, 57 - 56.)

Mikäli osakas saa osinkoa listaamattomasta yhtiöstä, luetaan osa osingosta osakkaan pääomatuloksi, osa ansiotuloksi ja osa osakkaan verovapaaksi tuloksi (katso kuvio 2). Vuonna 2014 osingoista pääomatuloa on 25 prosenttia ja loput verovapaata tuloa 150 000 euroon asti, silloin kun osingot ovat enintään kahdeksan prosenttia osakkeenomistajien osakkeiden yhteenlasketusta matemaattisesta arvosta. Mikäli henkilölle maksettujen osinkojen määrä ylittää 150 000 euroa, mutta jää alle osakkeiden matemaattiselle arvolle lasketun kahdeksan prosentin säännön, on rajan ylittävästä osasta osinkoa 85 prosenttia pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa. Siinä tapauksessa, että yhtiöstä päätetään jakaa osinkoa niin paljon, että sen määrä ylittää kahdeksan prosenttia osakkeen arvosta, on 75 prosenttia osingosta ansiotuloja ja verovapaata tuloa 25 prosenttia. (Viitala 2014, 40–41; TVL 1535/1992 33a-33b §.)

KUVIO 2. Osingonjako luonnolliselle henkilölle listaamattomasta yhtiöstä (Viitala 2014, 41)

4 YRITYSMUODON MUUTOS JA SEN KÄYTÄNNÖN VAIKUTUKSET TOIMEKSIANTAJAYRITYKSESSÄ

Toimeksiantajayritys on harjoittanut toimintaansa alusta asti avoimena yhtiönä. Yritystä perustettaessa avoin yhtiö tuntui osakkaiden kannalta parhaalta vaihtoehdolta. Yrittäjät perustelivat tuolloin valintaansa yhtiömuodon perustamisen helpvoudella. Omalta osaltaan kommandiittiyhtiön perustamiseen tarvittavan äänettömän yhtiömiehen mukaan ottaminen ei tuntunut osakkaista mielekkäältä ajatukselta johtuen epäilyksestä, että äänetön yhtiömies ei lopulta olisikaan äänetön. Nykyisin yrityksen toiminnan vakiinnuttua, henkilökunnan kasvettua ja liikevaihdon ollessa kannattavaa, yritysmuodon muuttaminen osakeyhtiöksi on tullut ajankohtaiseksi. (Toimeksiantajayrityksen yhtiömies, haastattelu 1.9.2014.)

4.1 Yritysmuodonmuutoksen käytännön toimenpiteet

Lähtökohtaisesti avoin yhtiö voidaan muuttaa osakeyhtiöksi ilman veroseuraamuksia. Tämä edellyttää toisaalta sitä, että avoin yhtiö muutetaan osakeyhtiöksi avoimen ja kommandiittiyhtiön laissa (389/88) säädetyn tavan mukaisesti. Toisaalta muutosvaiheessa on huolehdittava, että tasejatkuvuus säilyy eli avoimen yhtiön kirjanpidon varat ja velat siirtyvät samanarvoisina uuteen yritysmuotoon. (AKYL 389/88 8:3 § & TVL 24 §.) Seuraavissa kappaleissa käydään läpi sitä, mitä toimenpiteitä muutos käytännössä edellyttää yhtiömiehiltä.

AKYL:n mukaan yhtiömuodonmuutos avoimesta yhtiöstä osakeyhtiöksi tehdään muuttamalla voimassaolevaa yhtiösopimusta. Yhtiösopimuksen muuttamisesta on tehtävä yksimielinen päätös, jotta se voidaan toteuttaa. Päätöksestä on laadittava erillinen sopimusasiakirja, muutossopimus, jonka vastuunalaiset yhtiömiehet allekirjoittavat. Asiakirjasta tulee käydä ilmi muun muassa kunkin osakkeenomistajan nimi ja osoite sekä heille tulevat osakemäärät. Asiakirjasta tai sen liitteistä tulee käydä myös ilmi yhtiön tilikausi, omaisuuden arvostamisessa käytetyt menetelmät, yhtiön talouden tilannetta koskeva selvitys sekä osakepääoman maksua koskeva vakuutus ja tilintarkastajan todistus. Yhtiömiesten tulee tässä yhteydessä myös laatia ja hyväksyä osakeyhtiölain edellyttämä yhtiöjärjestys. Heidän on pidettävä yhtiökokous, jossa he valitsevat yhtiölle hallituksen ja (mahdollisesti) tilintarkastajan. (Patentti ja rekisterihallitus 2014a, viitattu 24.10.2014.)

Yhtiösopimuksen muutosilmoituksen lisäksi, vastuunalaisten yhtiömiesten on tehtävä kaupparekisteri-ilmoitus. Ilmoitus tehdään toimittamalla kaupparekisteriin hallituksen jäsenen allekirjoittama muutosilmoituslomake osakeyhtiöksi ja osakeyhtiön tiedot. Nämä tiedot voidaan toimittaa Patentti- ja rekisterihallituksen yritystietojärjestelmän sivuilta löytävillä Y5-lomakkeella ja liitelomake 1 sekä näihin liitettävillä asiakirjoilla. Yhtiön on ennen asiakirjojen postitusta maksettava rekisteröinti-ilmoituksen käsittelymaksu ja huolehdittava, että maksun kuittitosite on myös ilmoituksen mukana. Muuttuneet tiedot välittyvät Patentti- ja rekisterihallituksen kautta myös Verohallintoon ja muihin viranomaisrekistereihin, kuten arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin. Yhtiömuodonmuutos tulee voimaan, kun osakeyhtiö rekisteröidään kaupparekisteriin. (Patentti- ja rekisterihallitus 2014a, viitattu 24.10.2014.)

Kaupparekisteri-ilmoituksen keskimääräinen käsittelyaika on marraskuussa 2014 ollut noin kahdeksan työpäivää hakemuksen saapumisesta. Osakkaat voivat myös esittää toiveita rekisteröintiajankohdasta perusteluineen Y-lomakkeen toisen sivun lisätiedoissa. Vaihtoehtoisesti rekisteröintiajankohdasta koskevan pyynnön perusteluineen voi toimittaa jälkikäteen esimerkiksi sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@prh.fi. (Patentti- ja rekisterihallitus 2014b, viitattu 27.11.2014.) Ilmoitukset tulee lähettää postitse osoitteeseen PRH-Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 Helsinki. Mikäli rekisteröinnillä on kiire, suosittelee kaupparekisteri ilmoituksen lähettämistä postitse. (Patentti- ja rekisterihallitus 2014c, viitattu 27.11.2014.)

4.2 Yritysmuodonmuutoksen käytännön seuraamukset ja muutoksessa huomioitavat asiat

Yhtiömuodonmuutokseen sisältyy paljon asioita, joita yrityksessä on syytä tarkastella tarkemmin. Näistä merkittävimpinä voidaan mainita muun muassa vaikutukset yhtiön pääomaan, varojen siirtymiseen ja nostamiseen, poistojen tekemiseen, yhtiön ja yrittäjien verotukseen, yrittäjäomistajien velkavastuuseen ja hallintoon.

Avoimen yhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi edellyttää sitä, että yhtiössä tehdään välitilinpäätös. Välitilinpäätöstä ei tarvitse lähettää muutosasiakirjojen mukana kaupparekisteriin, mutta se tulee tehdä mahdollisimman lähelle asiakirjojen allekirjoittamispäivämäärää. Sen avulla on tarkoitus varmistua, että yhtiön varat riittävät osakepääoman muodostamiseen ja velkojen kattamiseen. Jos yhtiön varat ylittävät osakepääoman tarvittavan enimmäismäärän, voidaan ylimenevä osa

merkitä yhtiön vapaaseen omaan pääomaan tai yhtiömiehen saatavaksi avoimelta yhtiöltä. (Siikarla 2003, 237, 240.)

Muutostilanteessa voi toisinaan ilmetä, että yhtiöllä on enemmän velkoja kuin varoja. Tällöin negatiiviseksi muodostunutta pääomaa voidaan korjata esimerkiksi yhtiömiesten yhtiöön tekemällä pääoman tai muun omaisuuden lisäsjoituksella tai lainanotolla. Eräänä vaihtoehtona on käytetty menettelytapaa, jonka mukaan negatiivinen pääoma kirjataan yhtiömiehen velaksi avoimelta yhtiöltä. Tällöin osakkaan velalle tulee aina laskea lainan mukaista korkoa ja osakkaan on lyhennettävä lainaa, jotta velkasuhde on lainmukainen. Negatiivisen pääoman kirjaamisesta yhtiömiehen velaksi on esitetty kirjallisuudessa eriäviä mielipiteitä. (Sama 2003, 231 – 235.)

Muutostilanteessa on huolehdittava lisäksi kirjanpidon jatkuvuudesta ja yhtiön identtisuuden säilymisestä. Näiden tekijöiden säilyminen edellyttää, että liiketoiminta jatkuu pääpiirteissään samanlaisena eikä yhtiön varallisuudessa tai omistussuhteissa tapahdu huomattavia muutoksia. Tämä tarkoittaa, että jatkavaan yhtiöön voidaan ottaa mahdollisesti uusia osakkaita vaihtoehtoisesti ainoastaan joko ennen muutosta tai vasta, kun yhtiön on rekisteröity osakeyhtiöksi. (Kukkonen 2010, 77 - 78; Ossa 2011, 178 - 179.)

Tasejatkuvuudella ja identtisuuden säilyttämisellä voidaan vaikuttaa maksettavien verojen määrään. Silloin, kun nämä tekijät toteutuvat, ei verottaja katso yrityksen lopettavan toimintaansa. Tällöin avoimen yhtiön edellisten vuosien tappioiden vähentämisoikeus ja tehdyt varaukset siirtyvät osakeyhtiölle. Varauksista vain mahdollinen avoimessa yhtiössä aikaisemmin tehty toimintavarauus purkautuu. Yhtiö välttyy myös arvolisäveron ja varainsiirtoveron maksamiselta. Avoimen yhtiön omaisuutta voidaan siirtää täten verottomasti jatkavaan yritykseen. Yhtiömies voi toki siirtää halutessaan yhtiön omaisuutta yksityiskäyttöön, jolloin siirrosta maksettavaksi veroiksi toteutuvat mahdollisesti oman käyttöönoton verot. (Kukkonen 2010, 77 – 78, Siikarla 2003, 291.) Toimeksiantajayrityksessä on muun muassa tehty toimintavarauus. Koska toimintavarauus ei voi siirtyä osakeyhtiölle, tulee se lisätä yrityksen verotettavaan tuloon viimeisessä tilinpäätöksessä.

Eräs keskeinen seuraamus yritysmuodonmuutoksesta on yrityksen verovuoden katkeaminen. Osakeyhtiön rekisteröinti kaupparekisteriin päättää yhtiön verovuoden. Käytännössä verovuoden aikana syntyntä tuloa verotetaan rekisteröintipäivään saakka henkilöyhtiön yhtiömiesten tulona. Sen jälkeiseltä ajalta tuloa verotetaan osakeyhtiön tulona. (Ossa 2011, 180.) Tämä tarkoittaa, että yhtiötä verotetaan muutosvuonna kahtena erillisenä verotusyksikkönä. Toimeksiantajayrityksen on näin ollen tehtävä päätyvältä verovuodeltaan tilinpäätös ja annettava veroilmoitus. Tilinpäätös

tehdään siihen päivämäärään asti, kun yhtiö merkitään kaupparekisteriin. Osakeyhtiö tekee puolestaan lopputilikauden osalta tilinpäätöksen ja antaa veroilmoituksen. Normaalitylanteesta poikkeavan verotuksen takia on syytä kiinnittää huomiota tilinpäätöksessä eritoten jaksotusten laatimiseen, jotta tulot ja menot kohdistuvat oikealle yhtiömuodolle. (Siikarla, 2003, 285.)

Verotuksen jakautumisesta johtuen on tärkeää miettiä muutoksen ajankohtaa. Oikean ajankohdan määrittäminen on merkittävä verosuunnittelun keino esimerkiksi henkilöyhtiöissä, joissa verotettavaa tuloa arvioidaan syntyvän suuresti. Mikäli yritys muutetaan osakeyhtiöksi ennen kuin nämä tulot toteutuvat verotettavaksi, verotetaan tuloa näin ollen osakeyhtiön verokannalla eikä yhtiömiesten henkilökohtaisena ansiotulona. Lisäksi ennen muutosta heikomman tuloksen tehneelle henkilöyhtiölle vahvistettu vähennyskelpoinen tappio siirtyy muutosvaiheessa osakeyhtiölle, joka voi vähentää sen tulevaisuudessaan verotettavasta tulosta. (Siikarla, 2003, 279 - 280.)

Yritysmuodonmuutos tuo muutoksia varojen nostamiseen ja avoimen yhtiön yksityisottojen käsitelyyn. Osakeyhtiössä osakkaat eivät voi nostaa yhtiön varoja vapaasti verovuoden aikana. Tästä seuraa, että yksityisottojen tekeminen ei ole mahdollista enää osakeyhtiössä. Avoimen yhtiön nostamattomat voittovarot voidaan kuitenkin näitä varoja vastaan kirjata velaksi osakkaille. Nostamattomat voittovarot käsittävät sekä aikaisempien vuosien kertyneet voittovarot että ennen yritysmuutosta jo toteutuneen tilikauden voiton. Kun tämä velka siirtyy tasejatkuvuuden mukaisesti yritysmuodonmuutoksessa myöhemmin osakeyhtiölle, voi osakeyhtiö maksaa velan pois myöhemmin osakkaalle. (Kukkonen 2010, 79; Ossa 2011, 181.)

Yksityisottojen tekemistä muutosvuonna on tarkasteltava huolella. Pääperiaatteen mukaisesti siinä tapauksessa, että avoimessa yhtiössä tehdään yksityisottoja ennen yritysmuodonmuutosta, ongelmia ei synny, kunhan yhtiön oma pääoma on riittävä nostojen tekemiseen. Yksityisnostot voivat olla vaarallisia, kun yhtiön oma pääoma on negatiivinen muutoshetkellä tai siitä tulee negatiivinen muutosvuonna tehtyjen tavanomaisesta poikkeavien yksityisottojen seurauksena. Jos avoimesta yhtiöstä tehdään esimerkiksi muutosvuonna sen voittovarot ylittävä yksityisotto, tai yhtiömiehen saamiseksi kirjataan avoimen yhtiön voittovaroihin nähden ylisuuri osuus, voi verotaja katsoa kyseessä olevan peitelty osingonjako. Vastaavasti kyseessä ei ole peitelty osinko, mikäli muutosvuoden yhtiön negatiivinen oma pääoma johtuu aikaisempina vuosina tehdyistä ylisuurista yksityisotoista ja yhtiömiesten yksityisotot eivät ole kuitenkaan ylittäneet muutosvuonna yhtiön tilikauden voittoa. (Ossa 2011, 198 - 200.) Verotuksessa peiteltyllä osingolla tarkoitetaan osakeyhtiön osakkaalle tai hänen omaiselle asemansa perusteella maksettua rahanarvoista

etuutta, joka annetaan kokonaan vastikkeetta tai tavallisesta poikkeavalla hinnoittelulla. (Viitala 2014, 127, 137.)

Toimeksiantajayrityksessä osakkailla molemmilla on yhtiöstä nostamattomia jo toteutuneita voittovaroja, joten nämä kirjataan muutosvaiheessa yhtiömiesten saamisiksi henkilöyhtiöltä. Yhtiön oma pääoma on muutoin viimeisimmän tilinpäätöksen mukaan positiivinen, joten verotuksellisia ongelmia ei tästä aiheudu. Koska yhtiömiehet eivät voi enää tehdä yksityisottoja, ovat osakkaat päättäneet nostaa varoja osakeyhtiössä käytännössä palkkana tai osinkona.

Aikaisemmin jo todettiin, että yritysmuodonmuutos katkaisee yhtiön verovuoden. Verotuksen jakautumisella on vaikutusta myös hyväksyttävien poistojen määrään, silloin kun yritysmuotojen verovuodet päättyvät samana kalenterivuonna. Jos osakeyhtiö ei hanki uutta käyttöomaisuutta samana kalenterivuonna päättyvän oman verovuotensa aikana, ei poistojen tekeminen ole välttämättä mahdollista ollenkaan. Tällöin enimmäispoistot on jo tehty avoimessa yhtiössä. Säädös ei koske osakeyhtiötä, jos yhtiö hankkii oman verovuotensa aikana nimiinsä uutta käyttöomaisuutta. Tällöin osakeyhtiössä voidaan tehdä hankintamenosta verotuksessa hyväksytyt poistot. Siinä tapauksessa, että avoimen yhtiön ja osakeyhtiön tilikaudet päättyvät eri kalenterivuosina, voivat yhtiöt myös tehdä molemmat täydet poistot. (Ossa 2011, 180.)

Yhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi vaikuttaa lisäksi keskeisesti yhtiömiesten velkavastuuseen. Pääperiaatteen mukaisesti osakkaat eivät vapaudu vastaamasta avoimen yhtiön aikaisemmasta velasta yritysmuodonmuutoksessa, mikäli velkojat eivät tähän suostu. Yhtiömies voi vapautua velkavastuusta, mikäli hän toimittaa kirjallisen ilmoituksen velkojalle yritysmuodonmuutoksesta ja hänen oikeudesta vastustaa velkavastuusta vapautumista. Ilmoitus voidaan tehdä, kun muutos on merkitty kaupparekisteriin. Siinä tapauksessa, että velkoja ei kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen saamisesta ilmoita osakeyhtiölle vastustavansa päätöstä, voidaan yhtiömiehen velkavastuu katsota päättyneeksi. Tällöin osakeyhtiön katsotaan jatkossa vastaavaan veloista. (AKYL 389/1988 8:5 §, Siikarla 2003, 183 - 184.) Toimeksiantajayrityksessä yhtiömiehet vastaisivat näin ollen muutoksen myötä osakeyhtiön veloista vain pääomasijoituksensa verran eivätkä enää koko omaisuudellaan.

Viimeisin keskeinen eroavuus avoimen yhtiön ja osakeyhtiön välillä on toimielinten pakollisuus. Muutosvaiheessa toimeksiantajayrityksen on allekirjoitettava osakeyhtiön toimintaa määrittävä yhtiöjärjestys, valittava jatkavalle osakeyhtiölle hallitus sekä järjestettävä yhtiökokous. Toimeksi-

antajayrityksessä on päätetty, että hallituksen muodostavat jatkavat vastuunalaiset yrittäjäomistajat. Lisäksi toinen yhtiömiehistä toimii myös toimitusjohtajana.

Yhteenvedona voidaan sanoa, että yritysmuodonmuutos avoimesta yhtiöstä osakeyhtiöksi edellyttää yhtiömiehiltä kokonaisvaltaista tilannekatsausta yrityksensä nykytilanteesta ja tulevaisuudesta. Yhtiömuotojen keskeisimmät eroavaisuudet on koottu alla olevaan taulukkoon (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Avoimen yhtiön ja osakeyhtiön erot

	Avoim yhtiö	Osakeyhtiö
Perustaminen	Vapaamuotoinen yhtiösopimus	Kirjallinen osakeyhtiölainmukainen perustamissopimus + yhtiöjärjestys + osakkeiden merkintähinnan maksu
Yhtiömiesten lukumäärä	Vähintään 2 luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä	Vähintään 1 henkilö tai 1 oikeushenkilö
Pääoma	Ei pakollista sijoitettua pääomaa	Vähimmäispääoma 2 500 euroa
Hallinnointi	Ei pakollisia toimielimiä Laaja sopimusvapaus ja hallintovaltuutus.	Pakolliset hallintoelimet: yhtiökokous ja hallitus (1 jäsen + 1 varajäsen) Toimielinten jaettu vastuu ja määrätyt vastualueet.
Vastuu	Rajaton ja henkilökohtainen vastuu	Vastuu rajattu sijoitettuun pääomaan asti
Verotus	Erillinen verosubjekti: yhtymän vahvistettu tulo verotetaan yhtiömiesten tulona progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti.	Itsenäinen verovelvollinen Maksaa tulostaan tuloveroa 20 % Pääomatulo, ansiotulo, verovapaat tulo-osuudet
Varojennosto	Yksityisotot + palkkiot	Osin osakeyhtiölain säätämä, paljon voitonjakovaihtoehtoja

5 VEROLASKELMIEN LAADINTA TOIMEKSIAANTAJAYRITYKSESSÄ

Tässä osiossa kuvataan opinnäytetyön käytännön toteutuksena laaditut toimeksiantajayrityksen verolaskelmat ja laskelmien pohjana toimineet lähtökohtaolettamat. Luvussa edempänä käsitellään sekä yhtiömiesten verotus vuonna 2014 avoimessa yhtiössä että yhtiömiesten ja yhtiön verotus vuonna 2014 yhtiömuodon ollessa osakeyhtiö. Vaihtoehtoiset verolaskelmat on laadittu ja toteutettu loka-marraskuun aikana syksyllä 2014. Laskelmien laadinnassa on konsultoitu myös yrityksen kirjanpitäjää. Laskelmat on toteutettu hyödyntäen osin Taloushallintoliiton laatimaa taulukkopohjaa palkan ja osingon nostosta. Tarkoituksena on ollut laskelmien avulla selvittää muuttuuko toimeksiantajayrityksen yhtiömiesten ja yrityksen kokonaisverorasitus merkittävästi yhtiömuodonmuutoksen myötä.

Verolaskelmat perustuvat toimeksiantajayrityksen vuoden 2012 ja 2013 tilinpäätöstietoihin (liite 1 ja 2). Julkaistavissa laskelmissa on käytetty kerrointa ja saadut tulokset pyöristetty lähimpään euroon. Tämän ratkaisu on tehty kunnioituksesta yrittäjäomistajien toivetta kohtaan, että yrityksen tiedot salataan. Tämän takia julkaistavien laskelmien pohjalta johdetut tulokset eivät ole todellisia yrityksen lukuja. Tämän lisäksi laskelmissa on syytä huomioida, että lopulliset verot ja muut maksut on laskettu käyttäen hyväksi tällä hetkellä voimassa olevia eli vuoden 2014 veroprosentteja. Kokonaisuudessaan laskelmien antamia tuloksia on täten tarkasteltava kriittisesti.

5.1 Lähtökohtaolettamat verolaskelmiin

Verolaskelmissa on tarkasteltu yhtiömiesten maksamien verojen määrää ja kokonaisverorasitusta erikseen molemmissa yhtiömuodoissa. Ansiotuloista tehtävät pakolliset vähennykset on johdettu osin Verohallinnon veroprosenttilaskurin avulla. Avoimessa yhtiössä on selvitetty veron määräytyminen, kun yhtiön tilikauden tulos jaetaan tasan yhtiömiesten kesken (liite 3). Osakeyhtiössä veron määräytymistä on vastaavasti tarkasteltu, kun osakkaat nostavat varoja yhtiöstä sekä osinkoina että palkkana kuten toimeksiantajayrityksessä menetettäisiin (liite 4). Laskelman ensimmäisessä vaihtoehdossa on tarkasteltu tilannetta, jossa osakkaat nostavat koko tilikauden voiton osinkoina osakeyhtiöstä. Toisessa vaihtoehdossa on oletettu, että yhtiömiehet nostavat tulon osakeyhtiöstä kokonaan palkkana. Kolmannessa vaihtoehdossa on tarkasteltu tilannetta, jossa osakkaat ovat nostaneet tulon pääosin palkkana ja loput osinkoina. Neljännessä vaihtoehdossa

on oletettu, että osakkaat nostavat osan tulosta palkkana ja 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta osinkoina.

Verolaskelmissa on oletettu, että yhtiömiehet kummatkin kuuluvat YEL - vakuutuksen piiriin ja maksavat kotikuntansa mukaista kunnallis- ja kirkollisveroa. Yhtiömiesten pääoma- ja ansiotulojen laskennan ulkopuolelle on jätetty heidän saamansa muut mahdolliset pääoma- tai ansiotulot, sillä näissä voi olla paljonkin eroavaisuuksia. Laskelmissa on myös huomioitu yhtiömiesten vuosittainen YEL-työtulo ja yrittäjän palkasta perittävä sosiaaliturvamaksu. Selvitysten mukaan yhtiömies A:lla vahvistettu YEL-työtulo vuonna 2013 on ollut 31 685 euroa. Vastaavasti yhtiömies B:n vahvistettu YEL-työtulo vuonna 2013 on ollut 32 087 euroa. Yhtiömiesten tulo-osuudet yhtiön jakamaan tulokseen ovat yhtä suuret.

Ennen varsinaisten verolaskelmien laadintaa, on ensin selvitetty yhtiön verotettava tulo ja nettovarallisuus. Verotettavan tulon ja nettovarallisuuden selvittämisen jälkeen on seuraavaksi määriteltävä pääoma- ja ansiotulon tulo-osuudet. Ansio- ja pääomatuloista on laskettu yhtiömiesten henkilökohtaisten verojen määrä ja kokonaisverorasitus eri vaihtoehtoisissa.

5.2 Avoimen yhtiön verolaskelma

Avoimen yhtiön tilikauden tulos vuonna 2013 on ollut 122 633 euroa. Yhtiön elinkeinotoiminnan tuloon on sisällytetty kuluiksi kirjattuja edustusmenoja yhteensä 45 euroa. Hallituksen esityksen (185/2013) mukaan edustusmenot ovat 1.1.2014 lähtien olleet kokonaisuudessaan vähennyskelpottomia menoja yhtiön verotuksessa, joten edustusmenoista aiheutuneet kulut on voitu lisätä tarkasteltavaan tulokseen. Näin ollen avoimen yhtiön verotettavaksi tuloksi vuonna 2013 on saatu 122 678. Verotettava tulo-osuus per yhtiömies on täten ollut 61 339 euroa.

Seuraavaksi on laskettu avoimen yhtiön nettovarallisuus. Nettovarallisuuden laskennassa on sovellettu edellä käsitellyä teoriaa ja laskennan perusteena käytetty vuoden 2012 taseen tietoja. Avoimen yhtiön nettovarallisuudeksi on näin ollen saatu 42 613 euroa ja pääomatulo-osuuden laskentaperusteeksi 99 682 euroa.

Edellä mainittujen tietojen perusteella on verolaskelmissa selvitetty seuraavaksi yhtiömiesten pääoma- ja ansiotulo-osuudet avoimessa yhtiössä. Laskelman (liite 1) perusteella pääomatuloja

on ollut kummallakin yhteensä 9 968 euroa ja ansiotuloja yhteensä 51 371 euroa, kun muita tuloja tai etuuksia ei oteta huomioon. Veroja pääomatuloista yhtiömiehet maksavat kummatkin 20 prosenttia eli 2 990 euroa.

Laskelmassa yhtiömiesten ansiotuloista on seuraavaksi laskettu kunnallisverotuksen alainen ansiotulo, joka on saatu vähentämällä ansiotuloista kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ja yrittäjän korotettu sairausvakuutuksen päivärahamaksu. Näistä ansiotuloista yhtiömies A maksaa veroa yhteensä 11 146 euroa ja yhtiömies B vastaavasti 11 155 euroa. Veroihin sisältyy kunnallisvero 20 %, kirkollisvero 1,25 %, yrittäjän korotettu päivärahamaksu 0,97 % ja sairaanhoitomaksu 1,32 %. Yrittäjän korotetun päivärahamaksun ja sairaanhoitomaksun perusteena on käytetty yrittäjän YEL-työtulo. Sairaanhoitomaksun perusteena olevasta työtulosta on voitu vähentää samat vähennykset kuin kunnallisverotuksessa verotettavaa tuloa laskettaessa. (Verohallinto 2014b, viitattu 25.11.2014.)

Yhtiömiesten valtioveron alaisen ansiotulon valtionveron laskennassa on käytetty hyväksi valtion tuloveroasteikkoa. Valtionverosta on molemmilla vähennetty työtulovähennys. Maksettavan valtionvero on näin ollen ollut molemmilla yhtiömiehillä 4 867 euroa. Yhtiömies A:n verot yhteensä kokonaisuudessaan ovat 19 147 euroa, kun veroihin huomioidaan myös pääomatuloverot ja Yle-vero. Yhtiömies B:n maksamat verot yhteensä ovat 19 155 euroa. Yle-vero on 0,68 % ansio- ja pääomatulojen yhteismäärästä tai tätä suuremmasta yrittäjän työtulon yhteismäärästä. Enintään YLE - vero on 143 euroa vuodessa. (Verohallinto 2014c, viitattu 25.11.2014.)

Laskelman perusteella yhtiömiehet maksavat jaettavasta tulosta veroa noin 31 prosenttia. Tulon verojen jälkeen käteen jää yhtiömies A:lla 42 192 euroa ja yhtiömies B:llä 42 184 euroa. Kokonaisverorasitus on yhteensä 31,22 prosenttia, kun yhtiön tulos jaetaan yhtiömiesten kesken taan.

5.3 Verolaskelmat osakeyhtiössä

Osakeyhtiön verolaskelmat on laadittu toimeksiantajayrityksen vuoden 2013 tilinpäätöstietojen pohjalta, sillä avoimen yhtiön varojen ja velkojen on oletettu siirtyneen samanarvoisina osakeyhtiöön yritysmuodon muutoksessa. Laskemia varten on lisäksi oletettu, että yhtiön osakkaat ovat merkinneet kaikki yhtiön osakkaat keskenään puoliksi. Tämän seurauksena yhtiön nettovaralli-

suus on yhtä kuin osakkeiden matemaattinen arvo. Näin ollen osakeyhtiön vuoden 2013 tulo on ollut 122 678 euroa ja nettovarallisuus tilikauden alussa 42 613 euroa.

Osakeyhtiössä tulon nostamista on tarkasteltu neljässä eri vaihtoehdossa (liite 4). Kaikissa laskelmissa osakeyhtiön tulosta on vähennetty mahdollinen yhtiömiehille maksettu palkka ja palkan sivukulut sekä yhtiön tulosta maksama 20 prosentin tulovero. Laskelmissa osakkaiden ansiotuloista on tehty muutoin samat verottajan laskemat pakolliset vähennykset, kuten avoimessa yhtiössäkin.

Laskelma ensimmäisessä vaihtoehdossa osakkaat ovat nostaneet koko tilikauden tulon osinkoina. Jaettava osinko per yhtiömies on tällöin 49 071 euroa. Laskelman kaltaisessa tilanteessa yhtiömies A maksaa veroja yhteensä 9 347 euroa ja yhtiömies B yhteensä 9 354 euroa. Yhtiömies A:n nettotulot tässä vaihtoehdossa ovat 39 724 euroa ja yhtiömies B:n 39 717 euroa. Yhtiömiesten henkilökohtaisten verojen osuus jaettavasta osingosta on noin 19 prosenttia. Kokonaisverorasitus suhteessa jaettuun osinkoon on 35,24 prosenttia, kun mukaan huomioidaan sekä yhtiön että osakkaan maksamat verot.

Laskelman toisessa vaihtoehdossa osakkaat ovat nostaneet tilikauden koko tulon palkkana. Nostettu palkka per yhtiömies on ollut 60 026 euroa. Tässä vaihtoehdossa osakeyhtiölle ei synny verotettavaa tuloa palkan sivukulujen maksamisen jälkeen. Laskelman mukaisesti yhtiömies A maksaa veroja yhteensä 19 758 euroa yhtiömies B yhteensä 19 765 euroa. Yhtiömies A:n nettotulot ovat 40 269 euroa ja yhtiömies B:n yhteensä 40 261 euroa. Laskelman perusteella yhtiömiesten henkilökohtaisten verojen osuus jaettavasta palkasta on noin 32,90 prosenttia ja kokonaisverorasitus 34,36 prosenttia.

Laskelman kolmannessa vaihtoehdossa tulo osakeyhtiöstä on nostettu pääosin palkkana ja lopuosa osinkoina. Nostetun palkan suurus on johdettu aikaisempien vuosien toteutuneiden yksityisottojen perusteella. Bruttopalkka per yhtiömies on täten 51 000 euroa vuodessa ja jaettava osinko 7 398 euroa. Tässä vaihtoehdossa yhtiömies A maksaa veroja 17 746,46 euroa ja yhtiömies B 17 754 euroa. Tuloa verojen jälkeen jää käteen yhtiömies A:lla 40 652 euroa ja yhtiömies B:llä 40 644 euroa. Yhtiömiesten henkilökohtainen verorasitus maksettavien verojen jälkeen on noin 30,40 prosenttia ja kokonaisverorasitus suhteessa palkkaan ja jaettuun osinkoihin 33,73 prosenttia.

Laskelman neljännessä vaihtoehdossa osakkaat nostavat palkkaa yhteensä 51 000 euroa ja osinkoina jaetaan ainoastaan 1705 euroa per yhtiömies. Ansiotulo-osinkoa ei tässä vaihtoehdossa osakkaille synny ollenkaan. Toteutuneiden lukujen perusteella yhtiömies A:n maksamat verot yhteensä ovat 15 831 euroa ja yhtiömies B:n verot 15 834 euroa. Nettotuloa yhtiömies A:lla jää käteen 36 873 euroa. Yhtiömies B:n nettotulot ovat vastaavasti 36 866 euroa. Yhtiömiesten henkilökohtaisten verojen osuus jaettavasta tulosta on noin 30 prosenttia ja kokonaisverorasitus yhteensä 30,61 prosenttia.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia yritysmuodonmuutosta avoimesta yhtiöstä osakeyhtiöksi toimeksiantajayrityksessä sekä muutoksen verotuksellista kannattavuutta. Selvityksen tarkoituksena oli muodostaa kokonaiskäsitys yhtiömuotojen eroavaisuuksista ja selvittää, miten muutos osakeyhtiöksi käytännössä toteutetaan toimeksiantajayrityksessä sekä minkälaisia vaikutuksia muutoksella on yrityksen toimintaan. Opinnäytetyössä laadittiin vaihtoehtolaskelmia maksettavien verojen määrästä ja kokonaisverorasituksesta niin avoimessa yhtiössä kuin osakeyhtiössä. Työssä vaihtoehtoiseksi yhtiömuodoksi valittiin osakeyhtiö toimeksiantajayrityksen toiveiden mukaisesti. Koska toimeksiantajayritys oli nimenomaa pienyritys, ei työssä tarkasteltu lainkaan julkisia osakeyhtiöitä tai niitä käsittelevää kirjallisuutta. Työssä toimeksiantajayritys päädyttiin pitämään salassa kunnioituksesta yhtiömiesten toiveita kohtaan.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisin menetelmin tapaustutkimuksena. Tapaustutkimus soveltui kehittämistehtävään, sillä työssä käsiteltiin vain yksittäistä tapausta eli toimeksiantajayrityksen yritysmuodonmuutosta prosessina. Työssä haluttiin tarjota toimeksiantajayritykselle tietoa avointa yhtiötä ja osakeyhtiötä säätelevästä lainsäädännöstä ja niistä syy-seuraussuhteista, jotka vaikuttavat yritysten toimintaan ja verotukseen. Jotta aiheesta saatiin mahdollisimman kattava kokonaiskuva, käytettiin työssä tiedonhankintamenetelminä laadullisia menetelmiä. Työssä hyödynnettiin yhtiömuotoja koskevaa kirjallisuutta, dokumenttianalyysejä, yrittäjäomistajien haastattelua ja yrityksen kirjanpitäjän konsultointia. Yrittäjäomistajien haastattelu toteutettiin avoimena vapaa-muotoisena keskusteluna.

Aloitin kirjoittamaan opinnäytetyötä varsinaisesti viime keväällä 2014. Aihe tarkentui yhtiömiesten kanssa käymien keskustelujen pohjalta. Yritysmuodonmuutos aiheena oli varsin laaja kokonaisuus ja itselleni entuudestaan vieras. Työn suurimpia haasteita olikin aiheen rajaaminen. Kokonaisuudessaan työn tekeminen oli opettava kokemus, vaikka työ valmistui vähän jäljessä aikataulua. Aikataulussa pysymistä vaikeutti osaltaan se, että kävin samanaikaisesti töissä ja pystyin kirjoittamaan työtä pääsääntöisesti vain viikonloppuisin. Osaltaan työtä käsittelevään teoriaan tutustumiseen ja työn empiirisen osion toteuttamiseen meni odotettua kauemmin aikaa. Tähän vaikutti se, että verolaskelmat osoittautuivat vaativimmaksi toteuttaa kuin alun perin odottaa.

Opinnäytetyön tavoitteisiin pyrittiin löytämään vastaukset tutustumalla ensin avoimen yhtiön ja osakeyhtiön toimintaa määrittelevään lainsäädäntöön ja yhtiömuotojen eroavaisuuksiin. Yhtiömuotojen toiminnan, rakenteen ja verotuksen keskeisimmät asiat käsiteltiin työn toisessa ja kolmannessa luvussa. Avoimen yhtiön suurimmat edut ovat saatujen tietojen pohjalta sen perustamisen ja hallinnoimisen helppous sekä yhtiömiesten suurempi päätäntävalta ja vapaus puuttua yhtiön asioihin. Tämä johtuu osaltaan siitä, että ainoastaan harvat lakipykälät avoimen ja kommandiittiyhtiön toimintaa säätelevässä laissa ovat pakottavia. Avoimen yhtiön perustaminen ei vaadi vähimmäispääomaa, sillä yhtiömiesten yhtiöpanos voi perustua yhtiömiesten työpanokseen tai muuhun omaisuuteen. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehet pystyvät lisäksi nostamaan yhtiöstä tuloja verottamina yksityisottoina tilikauden aikana, joka puolestaan osakeyhtiössä ei ole mahdollista varojennostamiseen kohdistuvien rajoitusten takia.

Osakeyhtiön suurin etu avoimeen yhtiöön nähden on osakkaiden rajoitettu vastuu yhtiön veloista. Avoimessa yhtiössä yhtiömiesten vastuu on rajatonta ja henkilökohtaista. Näin ollen yhtiömiehet vastaavat yhtiön veloista ja yrityskumppaninsa tekemistä päätöksistä koko omaisuudellaan. Osakeyhtiössä taloudellinen riski on merkittävästi pienempi, koska vastuu rajoittuu vain sijoitettuun pääomaan asti. Lisäksi huolimatta siitä, että muutos osakeyhtiöksi osin rajoittaa yhtiömiesten sopimusvapautta, jäävät varsinaiset vaikutukset yrityksen toimintaan ja organisoitumiseen käytännön tasolla varsin kohtuullisiksi toimeksiantajayrityksessä. Toimeksiantajayritys on kuitenkin nimenomaa kokoluokaltaan pieni osakeyhtiö ja yhtiön kirjanpidosta huolehtisi jatkossakin yhtiön tilitoimisto.

Tutkitun teorian perusteella voidaan havaita, että osakeyhtiössä yhtiömiehillä on paljon enempi vaihtoehtoja nostaa voittoa yhtiöstä kuin avoimessa yhtiössä. Elinkeinoyhtymässä vahvistettu tulo jaetaan aina yhtiömiesten verotettavaksi tuloksi heidän voitto-osuuksien mukaisesti. Osakeyhtiössä osakkaat voivat päättää, nostavatko he tulon palkkana vai osinkoina. Välttämättä heidän ei ole pakollista nostaa tuloa lainkaan, vaan yhtiölle vahvistettu voitto voidaan jättää yritykselle. Osakeyhtiöstä ja avoimesta yhtiöstä nostetun tulon verotusta käsitellään luvussa edempänä tarkemmin.

Opinnäytetyön toisena tavoitteena oli selvittää, mitä toimenpiteitä yritysmuodonmuutos vaatii toimeksiantajayritykseltä. Tarkemmin asiaa tarkasteltiin työn luvussa neljä. Teorian pohjalta voidaan todeta, että yritysmuodonmuutos voidaan toteuttaa avoimessa yhtiössä ilman veroseurauksia, kun muutoksessa huolehditaan kirjanpidon jatkuvuuden ja yrityksen identtisuuden säily-

misestä. Yhtiömiesten on tehtävä yksimielinen päätös avoimen yhtiön yhtiösopimuksen muuttamisesta ja toimitettava muutossopimus osakeyhtiöksi ja osakeyhtiön tiedot Patentti- ja rekisterihallitukseen sekä maksettava käsittelystä koitua rekisteröintimaksu. Muutosvaiheessa yhtiömiesten on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että yrityksen varat kattavat yrityksen velat ja että yrityksen oma pääoma riittää 2 500 euron osakepääoman muodostamiseen. Käytännössä osakeyhtiöksi muuttaminen tapahtuu melko mutkattomasti toimeksiantajayrityksessä, sillä yrityksen tilitoimisto varmistaisi ja hoitaisi muutokseen tarvittavat tarpeelliset asiakirjat.

Opinnäytetyön kolmantena tavoitteena oli tutkia avoimen yhtiön ja osakeyhtiön verotusta ja sitä kumpi yritysmuoto olisi verotuksellisesti järkevämpi vaihtoehto. Tutkimusaineistona verolaskelmissa käytettiin toimeksiantajayrityksen päättyneen viimeisimmän tilikauden eli vuoden 2013 tilinpäätöstietoja. Nettovarallisuus laskettiin vuoden 2012 tilinpäätöstiedoista (liitteet 1 - 2). Työssä julkaistavissa laskelmissa on käytetty kerrointa. Verotuksen edullisuutta tutkittaessa vertailuarvona käytettiin avoimelle yhtiölle laskettua kokonaisverorasitusta ja verojen määrä, kun yhtymän tulo jaettiin tasan yhtiömiehille A ja B (liite 3). Osakeyhtiössä kokonaisverorasitusta ja maksettavien verojen määrää tutkittiin neljässä eri vaihtoehdossa. Vaihtoehdoissa tulo nostettiin yhtiöstä lähtökohtaisesti osinkoina, palkkana tai näiden yhdistelmänä (liite 4).

Laskelmat osoittavat, että avoin yhtiö on kokonaisverorasituksen kannalta edullisempi yritysmuoto toteutuneella tulotasolla kuin osakeyhtiön vaihtoehdot 1-3 (liite 4). Avoimessa yhtiössä yhtiömiesten maksamat verot jäävät lähtökohtaisesti pienemmiksi ja osakkaiden käteen jäävä tulon osuus on suurempi. Ensimmäisessä vaihtoehdossa, jossa yhtiömiehet nostavat osinkona molemmat 49 071 euroa, on yhtiömiesten henkilökohtainen verorasitus alhaisin, ainoastaan noin 19 prosenttia. Yhtiömiesten huokeampi verorasitus on seurausta heidän mahdollisuudesta nostaa tuloja verovapaasti yhtiöstä. Pääomatuloista vain 25 prosenttia ovat veronalaisia. Ansiotuloista vastaava prosentti on 75. Kokonaisverorasitus muodostuu osakeyhtiössä peräti yli neljä prosenttiyksikköä suuremmaksi kuin avoimessa yhtiössä. Tähän vaikuttaa se, että osakkaiden lisäksi myös yhtiö joutuu maksamaan jaettavasta osingosta veroa.

Laskelmista voidaan huomata, että toisessa vaihtoehdossa (liite 4), jossa yhtiön tulo jaetaan kokonaisuudessaan palkkana yhtiömiehille, nousee osakkaiden henkilökohtainen verorasitus jälleen melkein kaksi prosenttiyksikköä suuremmaksi kuin avoimessa yhtiössä ja peräti yli kymmenen prosenttiyksikköä suuremmaksi kuin ensimmäisessä vaihtoehdossa. Osaltaan tähän vaikuttaa kokonaisuudessaan korkeampi verotettava ansiotulo-osuus. Koska tässä vaihtoehdossa ei jaeta

lainkaan osinkoa, osakkaille ei muodostu myöskään pääomatuloja eikä verovapaita pääomaosingon tai ansiotulo-osingon tuloja.

Toteutuneiden tulosten perusteella käy ilmi, että osakeyhtiön vaihtoehdot 2 - 4 (liite 4), jossa ainakin osa tulosta nostettiin palkkana, ovat kokonaisverorasituksen kannalta edullisempia kuin ensimmäinen vaihtoehto, jossa tulo jaetaan pääoma- ja ansiotulo-osinkoina osakkaille. Näin ollen voidaan olettaa, että toimeksiantajayrityksen kannattaisi osakeyhtiönä maksaa vähintään osa tulosta palkkana. Palkannostoa puoltavat se, että palkka ja palkan sivukulut ovat vähennyskelpoinen menoerä yhtiön verotuksessa. Tällöin palkanmaksulla voidaan pienentää yhtiön verotettavaa tuloa ja näin ollen maksettavaksi koituvia veroja.

Laskelmien perusteella voidaan havaita, että neljäs vaihtoehto on kokonaisverorasituksen kannalta edullisin tapa nostaa tuloja osakeyhtiöstä. Vaihtoehdossa maksettavat verot ja kokonaisverorasitus jäävät pienemmäksi kuin avoimessa yhtiössä, vaikkakaan ero ei ole huomattava. Tässä lähtökohtatilanteessa molemmat osakkaat nostivat 51 000 euroa palkkana ja osinkoina 8 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta. Vaihtoehto ei kuitenkaan ole täysin vertailukelpoinen muihin laskelmiin nähden, sillä yhtiön kaikkea tuloa ei jaettu osakkaille, vaan se jätettiin yhtiöön kasvattamaan yhtiön nettovarallisuutta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että mikäli yrityksen tulos ja toiminta kasvavat vuositasona, on osakeyhtiö todennäköisemmin yritysmuotona järkevämpi vaihtoehto niin toiminnallisesti kuin verotuksellisesti toimeksiantajayritykselle. Avoimessa yhtiössä kasvava tulotaso lisää verorasitusta, koska tuloa verotetaan progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti. Yhtiömiesten mahdollisuus vaikuttaa tulosta maksettavien verojen määrään jää myös vähäiseksi, sillä yhtymän tulo jaetaan aina yhtiömiesten verotettavaksi tuloksi. Tulosta maksettavaksi koituvat verot kohdistuvat näin yhtiömiesten maksettavaksi. Osakeyhtiössä vastaavasti yhtiö maksaa voitosta ensin 20 prosentin tuloveron, jonka jälkeen voitto voidaan jakaa osakkaille. Osakeyhtiön etuna on, että osa voitosta voidaan jättää myös jakamatta osakkaille, jolloin yhtiön nettovarallisuus kasvaa. Osakeyhtiössä palkanmaksulla voidaan myös vaikuttaa verotettavan tulon suuruuteen, sillä palkka ja palkan sivukulut ovat vähennyskelpoinen menoerä yhtiön verotuksessa. Osakeyhtiössä osakkaat voivat myös nostaa kevyesti verotettua osinkoa. Tällöin nostetusta osingosta verotetaan veronalaisina pääomatuloina ainoastaan 25 prosenttia ja loput 75 prosenttia ovat verovapaata tuloa (Viitala 2014, 153, 161). Toimeksiantajayrityksessä toteutuneella nettovarallisuuden tasolla mahdollisuus

nostaa kevyesti verotettuja pääomatuloja on aika vähäinen. Mikäli yhtiön nettovarallisuus kuitenkin kasvaa tulevaisuudessa, suurenee mahdollisuus nostaa kevyesti verotettuja pääomatuloja.

Kokonaisuudessaan koen, että opinnäytetyössä onnistuttiin käsittelemään yritysmuodonmuutosta monipuolisesti ja löytämään vastaukset esitettyihin kehittämistehtäviin. Mikäli aihetta olisi haluttu tutkia vielä syvällisemmin, olisi aihetta voinut rajata toki vielä enemmän. Opinnäytetyön luotettavuutta heikentää myös se, että julkaistavat verolaskelmat ja niiden perusteella saadut tulokset eivät pohjaudu toimeksiantajayrityksen todellisiin lukuihin. Laskelmissa ei ole lisäksi huomioitu yrityksen taseessa mahdollisesti yritysmuodonmuutoksessa tapahtuvia muutoksia eikä verottajan muita mahdollisia tekemiä vähennyksiä. Mikäli laskemista haluttaisiin vielä realistisemmat, olisi laskettaviin ansiotulo-osuuksiin huomioitava mukaan muut yhtiömiesten henkilökohtaiset vähennykset. Vähennyksillä voi olla keskeinen vaikutus muun muassa maksettavien verojen määrään. Siitä huolimatta, että saadut tulokset ovat suunta-antavia, voidaan niiden pohjalta johdettuihin johtopäätöksiin silti kokonaisuudessa luottaa. Laskemissa käytetyt luvut ovat kertoimesta huolimatta vertailukelpoisia. Luotettavuutta lisää se, että laskelmat on toteutettu voimassaolevan lainsäädännön ja veroprosenttien mukaisesti.

Mahdollisena jatkotutkimusaiheena voidaan tutkia, miten yrityksen maksettavien verojen määrä muuttuu yrityksen tilikauden voiton ja nettovarallisuuden kasvaessa, ja onko palkanmaksussa ja osingonjaossa olemassa ihanteellista raja-arvoa, jossa kokonaisverorasitus on alhaisin. Eräänä jatkotutkimusaiheena voidaan tutkia myös mahdollisesti jossain vaiheessa yrityksen elinkaarta toteutuvaa omistajanvaihdosta. Omistajanvaihdostilanteessa on mielenkiintoista selvittää, minkälaisia vaikutuksia ja veroseuraamuksia yritysmuodon valinnalla on yrityksen myymiseen.

LÄHTEET

Airaksinen, M & Jauhiainen J. 2014. Yritysoikeus – Yritysmuodot. Helsinki: Talentum Media Oy. Sisäinen lähde. Viitattu 15.10.2014,
[http://fokus.talentum.fi.ezp.oamk.fi:2048/teos/JAIBXCJTBF#kohta:II\(\(20\)YRITYSMUODOT\(\(20\)\)](http://fokus.talentum.fi.ezp.oamk.fi:2048/teos/JAIBXCJTBF#kohta:II((20)YRITYSMUODOT((20))).

Hallituksen esitys 185/2013.

Koski, P & Sillanpää M. J. 2013. Yhtiöoikeus. Helsinki: Talentum Media Oy. Sisäinen lähde. Viitattu 15.10.2014,
[http://fokus.talentum.fi.ezp.oamk.fi:2048/teos/DADBGXGTBF#kohta:YHTI\(\(d6\)OIKEUS\(\(20\)\)](http://fokus.talentum.fi.ezp.oamk.fi:2048/teos/DADBGXGTBF#kohta:YHTI((d6)OIKEUS((20))).

Kukkonen, M. 2010. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. 2. uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy.

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389.

Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2005/1142.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Ossa, J. 2011. Yritystoiminnan verotus. Hämeenlinna: Kariston Kirjanpaino Oy.

Patentti ja rekisterihallitus 2014a. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi. Viitattu 24.10.2014,
<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/muutokset/muutosoyksi.html>.

Patentti ja rekisterihallitus 2014b. Käsittelyajat. Viitattu 27.11.2014,
<http://www.prh.fi/txt/fi/kaupparekisteri/kasittelyajat.html>.

Patentti ja rekisterihallitus 2014c. Lomakkeet. Viitattu 27.11.2014, <http://www.prh.fi/txt/fi/kaupparekisteri/lomakkeet.html>.

Siikarla, P. 2003. Henkilöyhtiöt. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Tomperi, S. 2009. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 23. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2010. Yrittäjyyskatsaus 2010. Viitattu 22.5.2014, http://www.tem.fi/files/27967/TEM_60_2010_netti.pdf.

Villa, S. 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 4. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Verohallinto 2013a. Valtion tuloveroasteikko 2014. Viitattu 27.9.2014. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014\(30521\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014(30521)).

Verohallinto 2013b. Tuloverotus: Osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu, 26.9.2014. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus.

Verohallinto 2014a. Yrityksen perustaminen – osakeyhtiö ja osuuskunta. Viitattu, 26.9.2014 http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Perustaminen.

Verohallinto 2014b. Sairausvakuutusmaksu vuonna 2014. Viitattu 25.11.2014, [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2014\(30780\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2014(30780)).

Verohallinto 2014c. Yle-vero. Viitattu 25.11.2014, [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Usein_kysyttya/Ylevero__usein_kysyttya\(21525\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Usein_kysyttya/Ylevero__usein_kysyttya(21525)).

Viitala, T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus – muutokset ja suunnittelu. Viro: Meedia Zone Oü.

Yrittäjämistaja. 2014. Vastuunalainen yhtiömies. Haastattelu 1.9.2014.

TOIMEKSIANTAJAYRITYKSEN TULOSLASKELMA

LIITE 1

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2013	01.01.-31.12.2012
LIIKEVAIHTO	479620,10	442944,50
Liiketoiminnan muut tuotot	5017,74	13606,26
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-5790,97	-6408,82
Varastojen lisäys / vähennys	409,89	1065,24
Ulkopuoliset palvelut	-1676,34	-1144,35
	-7057,42	-6487,93
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-202628,76	-190232,17
Henkilösivukulut	-47301,20	-44508,52
Eläkekulut	-9292,33	-8946,01
Muut henkilösivukulut	-259222,29	-243686,70
Poistot ja arvonalentumiset	-3815,14	-4203,35
Suunnitelman mukaiset poistot	-3815,14	-4203,35
Liiketoiminnan muut kulut	-91959,57	-97375,44
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	122583,42	104797,34
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	54,18	90,61
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-4,50	0,00
	122633,10	104887,95
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	122633,10	104887,95
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA V	122633,10	104887,95
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	122633,10	104887,95

TOIMEKSIANTAJAYRITYKSEN TASE

LIITE 2

TASE		31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		11 445,40	12 610,05
		11 445,40	12 610,05
Sijoitukset			
Muut osakkeet ja osuudet		466,52	466,52
		466,52	466,52
Pysyvät vastaavat yhteensä		11 911,92	13 076,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Valmiit tuotteet/Tavara		5 456,35	5 046,46
		5 456,35	5 046,46
Saamiset			
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset		42 664,41	41 406,25
Muut saamiset		230,42	87,32
Siirtosaamiset		5 378,01	5 017,14
		48 272,84	46 510,71
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit		37,5	36,08
		37,5	36,08
Rahat ja pankkisaamiset		26 720,57	7 864,91
		26 720,57	7 864,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		92 399,18	72 534,73
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		29 368,78	15 416,73
Yksityistilit tilikaudella		-113 064,18	-90 936,00
Tilikauden voitto (tappio)		122 633,10	104 888,04
		38 937,70	29 368,77
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		13 244,03	13 244,03
		13 244,03	13 244,03
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen			
Ostovelat		1 142,76	1 660,33
Muut velat		6 772,71	2 746,80
Siirtovelat		32 301,98	25 514,80
		40 217,45	29 921,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		92 399,18	72 534,73

AVOIMEN YHTIÖN VEROLASKELMA

LIITE 3

AVOIN YHTIÖ, tulo puoliksi			
Tulos		122678	
Nettovarallisuus tilikauden alussa		42613	
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste		99682	
Yhden yhtiömiehen pääomatulo-osuuden laskentaperuste		49841	
		Yhtiömies A	Yhtiömies B
YEL-työtulo		31685	32087
Yhtiömiehen tulo-osuus		61339	61339
Pääomatuloa		9968	9968
Pääomatulovero	30,00 %	2990	2990
Ansiotulot yhteensä		51371	51371
Valtion ja kunnan tuloista tehtävät vähennykset			
-Tulonhankkimisvähennys		0	0
Päivärahamaksu	0,84 %	-266	-270
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	0,13 %	-41	-42
		51063	51060
Ansiotulot kunnallisverotuksessa		51063	51060
-Ansiotulovähennys		-1888	-1888
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa		49175	49171
Kunnallisvero	20,00 %	9835	9834
Kirkollisvero	1,25 %	615	615
Sairaanhoidtomaksu	1,32 %	389	395
Päivärahamaksu	0,84 %	266	270
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	0,13 %	41	42
Verot kunnallisverotuksessa yhteensä		11146	11155
Ansiotulot valtion verotuksessa		51063	51060
Valtionvero		5666	5665
-Työtulovähennys (vähennykset verosta)		-799	-799
Verot valtionverotuksessa yhteensä		4867	4867
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ			
Verot ansiotuloista yhteensä		16014	16021
Verot pääomatuloista yhteensä		2990	2990
YLE-vero		143	143
Maksettava vero yhteensä/yrittäjä		19147	19155
Verorasitus/yrittäjä		31,22 %	31,23 %
Verot yhteensä		38302	
Kokonaisverorasitus		31,22 %	
OSAKKAAN TULOJEN YHTEENVETO			
Verotettava tulo		61339	61339
-verot ja maksut		-19147	-19155
Tuloa jää käteen		42192	42184

OSAKEYHTIÖN VEROLASKELMAT

LIITE 4

		1) tulo osinkoina		2) tulo palkkana		3) tulo pääosin palkkana, loput osinkoina		4) tulo palkkana ja osinkoina	
		Yhtiömies A	Yhtiömies B	Yhtiömies A	Yhtiömies B	Yhtiömies A	Yhtiömies B	Yhtiömies A	Yhtiömies B
Tulos		122678		122678		122678		122678	
Yrittäjän palkka		0	0	60026	60026	51000	51000	51000	51000
Yrittäjän palkan sivukulut	2,14 %	0	0	1313	1313	1091	1091	1091	1091
Tulos ennen veroja		122678		0		18495		18495	
Tuloverot	20 %	24536		0		3699		3699	
Tulos verojen jälkeen		98142		0		14796		14796	
Nettovarallisuus tilikauden alussa		42613		42613		42613		42613	
Jaettava osinko/osakas		49071	49071	0	0	7398	7398	1705	1705
Nettovarallisuus/osakas		21306	21306	21306	21306	21306	21306	21306	21306
YEL-työtulo		31685	32087	31685	32087	31685	32087	31685	32087
Pääomatuloa	8 %	1705	1705	0	0	1705	1705	1705	1705
Verovapaa pääomatulo-osinko	75 %	1278	1278	0	0	1278	1278	1278	1278
Verotettava pääomaomatulo-osinko	25 %	426	426	0	0	426	426	426	426
Pääomatulovero	30 %	128	128	0	0	128	128	128	128
Ylimenevä osuus ansiotuloa		47367	47367	0	0	5694	5694	0	0
Verovapaa ansiotulo-osinko	25 %	11842	11842	0	0	1423	1423	0	0
Verotettava ansiotulo-osinko	75 %	35525	35525	0	0	4270	4270	0	0
Ansiotulot yhteensä		35525	35525	60026	60026	55270	55270	51000	51000
Valtion ja kunnan tuloista tehtävät vähennykset									
-Tulonhankkimisvähennys		0	0	-620	-620	-620	-620	-620	-620
-Päivärahamaksu	0,84 %	-266	-270	-266	-270	-266	-270	-266	-270
-Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	0,13 %	-41	-42	-41	-42	-41	-42	-41	-42
		35218	35214	59099	59095	54343	54339	50073	50069
Ansiotulot valtion verotuksessa		35218	35214	59099	59095	54343	54339	50073	50069
Valtionvero		2439	2438	7394	7393	6371	6370	5453	5452
-Työtulovähennys		-981	-981	-706	-706	-763	-763	-810	-810
Verot valtionverotuksessa yhteensä		1458	1457	6687	6687	5609	5608	4643	4642
Ansiotulot kunnallisverotuksessa		35218	35214	59099	59095	54343	54339	50073	50069
-Ansiotulovähennys		-2601	-2601	-1527	-1527	-1747	-1747	-1933	-1933
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa		32616	32612	57572	57568	52596	52592	48140	48136
Kunnallisvero	20 %	6523	6522	11514	11514	10519	10518	9628	9627
Kirkollisvero	1,25 %	408	408	720	720	657	657	602	602
Sairaanhoidomaksu	1,32 %	380	385	386	391	383	388	380	386
Päivärahamaksu	0,84 %	266	270	266	270	266	270	266	270
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	0,13 %	41	42	41	42	41	42	41	42
Verot kunnallisverotuksessa yhteensä		7618	7626	12927	12936	11867	11875	10918	10926
VEROT JA MAKSUT YHTEENSÄ									
Verot ansiotuloista		9076	9084	19615	19622	17476	17483	15561	15568
Verot pääomatuloista		128	128	0	0	128	128	128	128
Yle-vero		143	143	143	143	143	143	143	143
Maksettava verot/osakas		9347	9354	19758	19765	17746	17754	15831	15839
Verorasitus / osakas		19,05 %	19,06 %	32,92 %	32,93 %	30,39 %	30,40 %	30,04 %	30,05 %
Maksettavat verot/yritys+osakas		43237		42148		41382		37552	
Kokonaisverorasitus		35,24 %		34,36 %		33,73 %		30,61 %	
OSAKKAAN TULOJEN YHTEENVETO									
Verotettava tulo		35951	35951	60026	60026	55696	55696	51426	51426
-verot ja maksut		-9347	-9354	-19758	-19765	-17746	-17754	-15831	-15839
+verovapaa ansiotulo-osinko		11842	11842	0	0	1423	1423	0	0
+verovapaa pääomatulo-osinko		1278	1278	0	0	1278	1278	1278	1278
Tuloa jää kätehen		39724	39717	40269	40261	40652	40644	36873	36866